

LCJ Handreiking 16+

Jozua

Leidingdeel – introductie

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Didactische informatie	4
Schets 1 – Aan de grens	6
Schets 2 – Door de Jordaan naar Kanaän	13
Schets 3 – Jericho ingenomen	20
Schets 4 – De weg geblokkeerd.....	26
Schets 5 – Het land veroverd	33
Schets 6 – Het land verdeeld	38
Schets 7 – Het afscheid.....	42

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij Handreiking 16+ **Jozua**. We kennen hem als de opvolger van Mozes, de man die het volk Israël door de Jordaan heen het beloofde land in leidt. Niet alleen met zijn naam maar ook met veel dingen in zijn leven wijst hij vooruit naar Jezus, dé Jozua, Verlosser. Hij brengt Zijn volk in het hemels Kanaän.

Veel is er van en over deze Jozua en het bijbelboek dat zijn naam draagt te leren. Het is een belangrijke periode in de geschiedenis van het volk Israël: ze vestigen zich in het beloofde land, op de plek die de Heere al aan Abraham beloofd had. Hier mogen ze voluit Gods volk zijn en leven voor Zijn Aangezicht. Dat dit geen vanzelfsprekendheid is laat dit bijbelboek ook zien. En daarmee zijn we toch ook dicht bij onze eigen leefwereld. Geroepen om te leven als kinderen van het verbond zijn we vaak zulke twijfelaars en zondaars. Maar dan komt des te meer de oproep van Jozua tot ons: “Kies dan heden Wie je dienen wilt.” Hij belijdt: “Ik en mijn huis zullen de Heere dienen.” We hopen dat deze belijdenis het deel van ons en onze jongeren is en wordt!

In de Handreiking behandelen we in zeven schetsen het hele bijbelboek Jozua. Het is waardevol om de grote lijnen door het boek te zien, en daarom adviseren we ook om tijdens de periode dat je op vereniging bezig bent deze Handreiking te behandelen, het geheel van dit bijbelboek voor jezelf te lezen. Om dit ook onder de jongeren te stimuleren is er een opdracht opgenomen in schets 1. Probeer dit als vereniging samen op te pakken.

Gezegende bijeenkomsten gewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en een korte didactische aanwijzing. Dan volgt er een algemene inleiding op het bijbelboek Hebreeën. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, voor als er twee avonden over de schets gedaan wordt.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Hier vind je een exegese van het bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

HSV-studiebijbel (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.

Bijbel met Uitleg (2015). Apeldoorn: De Banier.

HSV-Jongerenbijbel (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

Andere boeken

Jozua. Boek van Gods trouw (2005). Butter, P. den. Amersfoort: Buijten en Schipperheijn B.V.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

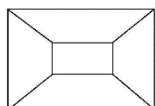
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=mee eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Schets 1 – Aan de grens

Jozua 1 en 2

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 1
 - ✓ Jozua 2
 - ✓ Numeri 27:12-23
 - ✓ Numeri 32
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Doopformulier
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 26 en 27
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 34
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 27:7	✓ Psalm 79:4
✓ Psalm 133:3	✓ U bent mijn Schuilplaats, Heer'
✓ Psalm 32:1 en 3	✓ Als g'in nood gezeten
✓ Psalm 25:2	✓ Heere, maak mij Uw wegen bekend
✓ Psalm 31:17	✓ Ik heb slechts één houvast
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn voortdurende zorg voor Zijn volk en bid voor het volk Israël.
 - ✓ Vraag of God ons duidelijk wil maken wat onze roeping en taak is?
 - ✓ Bid om het geloof en vertrouwen dat Rachab en Jozua laten zien.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wie is Jozua en hoe heeft de Heere hem voorbereid op zijn taak?
2. Wat kunnen wij van Rachab leren?

1. *Betekenis benoemen*

De schetsen over Jozua behandelen een onderdeel van Israëls geschiedenis dat door de Joden nooit vergeten wordt: het ontvangen van hun eigen land, het land van Gods belofte. Het Bijbelboek laat ook duidelijk zien dat de Heere Zijn eigen Woord vervult en dat de mens tegelijkertijd wordt opgeroepen om naar Hem te luisteren en Hem te gehoorzamen.

2. Actualiteit aangeven

Het land Israël is zeker sinds de stichting van de Israëliëse staat in 1948 een brandpunt in de wereldpolitiek. Rustig is het er nooit en iedereen heeft er wel een mening over. Betrek dit gegeven af en toe, maar laat de gesprekken op de avonden niet alle kanten op waaien. Bepaal de jongeren er vooral bij dat in Jozua het werk van God centraal staat. Er gebeurt veel in het boek: veroveringen, doodstraf en oorlog. Heb oog voor wat God zegt en waarin dus ook een boek als Jozua verschilt van wat er tegenwoordig in het Midden-Oosten gebeurt¹.

3. Christus centraal stellen

Een rode draad in het boek Jozua is dat God Zijn volk een plek geeft om te wonen en in vrede te leven. Zoals ook in de inleiding op de schetsen wordt gezegd, is dit in de Heere Jezus Christus nog veel voller en nog meer volkomen aan het licht gekomen. Hij is de Leidsman, de meerdere Jozua, en Hij brengt ieder die in Hem gelooft tot de ware rust!

In Jozua 1 lezen we dat Jozua een opdracht krijgt, waarbij gehoorzaamheid een belangrijk punt is. Jezus heeft die gehoorzaamheid in Zijn tijd op aarde laten zien (denk aan Zijn worsteling in Gethsémané). In Jozua 2 lezen we dat de Heere de hoer Rachab gebruikt in Zijn plan. Jezus heeft Zelf evenmin hoeren en tollenaars geschuwd. Wie in de ogen van mensen verwerpelijk zijn, zijn dat voor God niet. Voor Hem zijn alle mensen gelijk, want iedereen heeft in zijn/haar leven Gods genade nodig.

Alternatieve (start)opdracht

- Zet op een bord in het groot de woorden 'vertrouwen op God' aan de ene kant, en 'Taak/Verantwoordelijkheid van de mens' aan de andere kant. Praat vanuit Jozua 1 met elkaar door over de verhouding tussen beide en over wat de bedoeling is van Gods geboden voor toen en nu. In Jozua 1:7-8 komen namelijk die beide kanten naar voren. Zet de punten die in het gesprek naar voren komen aan de ene of andere kant van het bord.
- Sta nog een keer stil bij de bijzondere leiding van de Heere, dat Hij iemand als Rachab heeft willen gebruiken voor Zijn werk. Leg de link met hedendaagse 'verschoppelingen' (hoeren, zwervers, verslaafden, vluchtelingen, minderheden). Hoe moeten wij naar deze mensen kijken? Praat hierover met elkaar door.

Achtergrondinformatie

De globale lijn van de oudtestamentische boeken moet als eerste helder worden. Vertel kort hoe het volk daar aan de grens van de Jordaan terecht is gekomen: de hongersnood ten tijde van Jakob (Jozef), de slavernij in Egypte, de bevrijding daarvan en de doortocht door de woestijn.

De Heere sprak al in Genesis 12 tot Abram over Zijn zegeningen. Uit Abram zou een volk komen dat een eigen plek van God zou krijgen. In al de jaren sinds Abram is er heel veel gebeurd: God zegende de aartsvaders, maar er was ook ongehoorzaamheid vanuit de mensen. Wat sinds Genesis 12 tot aan Jozua 1 continu gebeurt, is dat God het volk een grote

¹ Voor meer achtergrondinformatie is de 'Apeldoornse Studie' van prof.dr. H.G.L. Peels nuttig: *God en geweld in het Oude Testament*, en ook andere publicaties van hem op dit terrein.

verantwoordelijkheid geeft. Zijn heilige Wet (Ex. 20) is daarvan een goed voorbeeld. Het is een zegen om die te ontvangen, maar het betekent ook dat het volk een opdracht krijgt om zich daaraan te houden en God te dienen. Door de jarenlange onderdrukking in Egypte leek het alsof God Zijn beloften aan de aartsvaders zou vergeten. In Genesis 15:13 (de sluiting van het verbond) lezen we al dat God een grens stelt aan de onderdrukking. De Heere zal Zijn Woord waar gaan maken. Door alle tegenwerking en zonden van het volk heen zien we nu aan de grens van de Jordaan het begin van de vervulling daarvan.

De tocht naar Jericho in Jozua 2 is niet de eerste verkenning in het land geweest. Eerder al waren er twaalf verspieters (waaronder Kaleb en Jozua zelf) in het land geweest. Daarna had het volk geweigerd om verder te gaan en wilde het terug naar Egypte (Numeri 13 en 14). Nu verloopt het gelukkig anders. God heeft de rebellerende, ongehoorzame generatie in de woestijn doen sterven (vgl. 1 Kor. 10).

Jozua 2

Nadat Mozes is gestorven, heeft de HEERE de leiding over Zijn volk aan Jozua toevertrouwd (Jozua 1). Daarbij krijgt Jozua de opdracht het land Kanaän binnen te trekken. Jozua 2 begint in de verleden tijd, waardoor het een onderbreking vormt van de doorgaande geschiedenis. Zo kan worden verteld hoe Jozua al twee verspieters had uitgezonden. In hoofdstuk 3 wordt de doorgaande lijn weer opgepakt. Veertig jaar hiervoor stuurde Mozes ook verspieters het land in (Numeri 13). Jozua was één van de twaalf verspieters. De ongelovige houding van die verspieters, Jozua en Kaleb uitgezonderd, heeft toen geleid tot een opstand onder het volk.

Vers 1 Het volk is gelegerd in Sittim, een plaats in Moab, tegenover Jericho, aan de andere kant van de Jordaan. De opdracht van deze verspieters is anders dan die van de twaalf uit Numeri 13. Dit tweetal krijgt expliciet de taak Jericho te bespioneren. In het oude oosten kwam het veel voor dat een prostitué ook een soort herberg had. Waarschijnlijk is dat ook hier het geval. Het woord 'slapen' duidt hier in ieder geval niet op seksuele omgang.

Vers 2-3 Jericho was een stadskoninkrijk, een op zichzelf staande staat, zoals die op dat moment in heel Kanaän werden aangetroffen. Vreemdelingen vielen in zo'n stad meteen op. Het was de inwoners bekend dat Israël aan de andere kant van de Jordaan gelegerd was (vers 9-11). Vandaar dat deze verspieters meteen als Israëlsche verkenners herkend worden. De koning ziet direct het gevaar voor zijn stad en reageert adequaat. De zinsnede 'die te uwen huize gekomen zijn' neemt de gedachte aan seksuele praktijken weg.

Vers 4-5 Rachab heeft ook snel door met wat voor mannen ze te maken heeft. Het verbergen van de mannen zal plaatsgevonden hebben toen Rachab de mannen van de koning zag naderen. Op dat moment maakt Rachab een keus die van levensbelang zal blijken, maar waarmee ze zichzelf ook in groot gevaar brengt. Volgens de toenmalige gebruiken zal ook zij gedood worden als deze daad ontdekt wordt. Rachab weet zich eruit te redden met een noodleugen.

Vers 6-7 De vlasstengels liggen op het dak om te drogen. Al sinds duizenden jaren wordt vlas verbouwd om linnen van te maken. De soldaten van Jericho menen dat de verspieters

de kortste weg naar het Hebreeuwse kamp genomen hebben en haasten zich daarom naar de doorwaadbare plaatsen in de Jordaan. De poort gaat achter hen weer dicht.

Vers 8-11 Voordat de mannen op het dak in slaap zijn gevallen, komt Rachab tekst en uitleg geven. Ze erkent de claim die de God van Israël op dit land heeft gelegd. Ook het grote wonder bij de Schelfzee, inmiddels veertig jaar geleden, is niet uit de herinnering van haar en haar landgenoten gewist. De inwoners van Jericho zijn bang. Niet omdat Israël zo'n machtig volk is, maar omdat ze beseffen Wie dit volk leidt. Uit de aanduiding 'uw God is een God boven in de hemel en beneden op de aarde' blijkt dat Rachab beseft met een geheel andere God van doen te hebben dan met de afgoden van Jericho. Dat waren goden met een beperkte macht in een afgebakend gebied. De HEERE, zo ziet Rachab, is een universele God. Hij is overal en Hij is almachtig. Waarschijnlijk begrijpt Rachab nauwelijks wat de dienst aan de HEERE inhoudt. Maar nu ze van deze God heeft gehoord, weet ze dit wel: ze wil Hem dienen!

Vers 12-13 Het is dan ook geen verraad dat ze de Israëlieten om hulp vraagt. Het is een levenskeuze. Ze wil bij het volk van de HEERE horen. Het is door geloof, zo zegt Hebreëen 11:31, dat Rachab op deze wijze haar leven heeft gered. Het genoemde waarteken verwijst terug naar de eed waar ze om gevraagd heeft. Rachab denkt niet alleen aan zichzelf, maar redt ook heel haar familie.

Vers 14 De verspieters staan met hun leven voor Rachab en haar familie in, onder voorwaarde dat Rachab zal zwijgen tegen haar stadsgenoten.

Vers 15 Rachabs huis staat boven op de stadsmuur, waardoor de achterkant van haar huis met de stadsmuur samenvalt. Een zeel is een dik touw. De verspieters ontsnappen op dezelfde wijze als Paulus later uit Damascus zal ontsnappen (Handelingen 9:25). Deze daad zal later door Jakobus worden aangehaald als een daad door welke ze gerechtvaardigd is (Jakobus 2:25).

Vers 16-21 Voordat de ontsnapping daadwerkelijk plaatsvindt, geeft Rachab nog een advies en stellen de verspieters nog enkele voorwaarden. Ze hebben beloofd met hun leven voor Rachab in te staan, maar Rachab moet dan natuurlijk wel meewerken. Anders zullen ze van hun eed bevrijd zijn. Het scharlaken koord heeft mogelijk met Rachabs beroep te maken. Het is in ieder geval niet te verwarren met het dikke touw waarmee de verspieters zijn ontsnapt. Dit draad moet aan hetzelfde raam worden gebonden waardoor de verspieters zullen ontsnappen. Mits zij zich aan de gestelde voorwaarden houdt, zal het bloed van Rachab en haar familie op het hoofd van de verspieters zijn. Dat wil zeggen: de verspieters staan met hun leven voor hen in. Rachab stemt hiermee in en helpt de mannen ontsnappen. Meteen bindt ze het scharlaken koord aan haar raam. Een daad waarmee ze blijf geeft van haar geloof. Door dit geloof zal ze worden gered en in het volk van de HEERE worden opgenomen. Ze zal zelfs een plekje krijgen in het geslachtsregister van de Heere Jezus (Mattheüs 1:5).

Vers 22-24 De mannen volgen Rachabs advies op. Teruggekomen bij het volk brengen ze verslag uit aan Jozua en niet, zoals de twaalf verspieters, aan heel het volk. De mannen

hebben in de angst van Jericho de hand van de HEERE gezien en hebben, anders dan de verspieders in Numeri 13, geen twijfel: de HEERE heeft dit land in onze handen gegeven.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Een mooie opdracht om te zien wat we met elkaar weten over deze bijbelse persoon.

Jozua, de zoon van Nun, was één van de verspieders die al veel jaren eerder het beloofde land hadden verspied. In tegenstelling tot de 10 andere verspieders gaven zij wél een goed getuigenis van het land. Jozua is dus een standvastig man geweest, die in de woestijntijd in de nabijheid van Mozes is geweest (in Deut 1:38 wordt hij als een dienaar van Mozes beschreven). Hoewel hij in Numeri 11 het werk van de Heilige Geest niet herkende, is hij een gelovige man geweest. De Heere heeft hem gespaard tijdens de jaren in de woestijn, zodat het volk onder Jozua's leiding het land binnen zou trekken. Jozua werd zodoende een nieuwe middelaar tussen God en het volk. Al was zijn relatie met de Heere wel anders dan die van Mozes. Niemand was namelijk zo vertrouwd met de Heere als Mozes (vgl. Numeri 12:6-8).

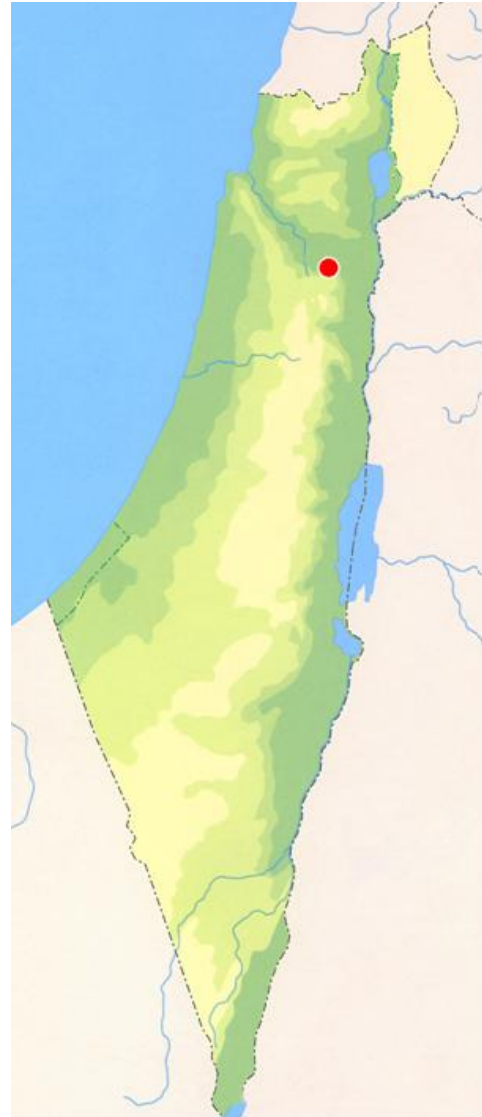
1. Persoonlijke vraag. Houd oog voor diversiteit onder jongeren als het om leren gaat (werk, school, achtergrond, gezin). Misschien moet deze vraag met iets andere bewoordingen gesteld worden om bij iedereen wat los te krijgen. Kom er samen achter hoe Jozua werd voorbereid en gevormd en hoe dit te vergelijken valt met de opvoeding en opleiding van de jongeren.
2.
 - a. De belofte vind je in vers 3 en 5. De eis in vers 7 en 8.
 - b. Persoonlijke vraag. Misschien moet eerst uitgelegd worden wat in dit verband met het woord 'eis' bedoeld wordt en wat de eis is waar het om gaat. Dit woord kan negatieve ideeën/gevoelens oproepen. De eis uit het doopsformulier is om God met alles wat in ons is te vertrouwen en lief te hebben, ons van de wereld af te keren, te strijden tegen onze oude zondige natuur en God in een nieuw leven te dienen. Breng het gesprek ook op de doop en op het doen van geloofsbelijdenis.
3. In de Handreiking is op p.22-23 plaats om een eigen kaart te tekenen. Zorg voor een duidelijk voorbeeld, vanuit een studiebijbel of bijvoorbeeld van <https://bijbelstatenvertaling.com/kaarten/de-uittocht-uit-egypte-en-de-verovering-van-kanaan/>. Teken de contouren van het land en vul de plaatsnamen in die in de schets langskomen. In elke schets zal naar deze kaart verwezen worden en de opdracht opnieuw gegeven worden

om de kaart aan te vullen. Mooi om zo in beeld te brengen hoe de intocht en verovering van het land plaatsvond.

4. –

5.

- a. Het sturen van spionnen was en is een bekend middel. Bovendien had de Heere het eerder al geboden, toen het volk voor het eerst aan de rand van het beloofde land stond (Numeri 13:2). Deuteronomium 1:22 laat zien dat het volk dat ook wel zelf wilde, maar God heeft daar wel mee ingestemd. Het is dus niet een daad van ongelof. Wél is het belangrijk dat Jozua niet op zijn eigen kracht of verstand ging vertrouwen, maar op de Heere. Aan de andere kant sluit dit de verantwoordelijkheid van de mens niet uit. Jozua beseftte dit en maakte daarom een aanvalsplan, waar het uitzenden van verspieters ook bij hoort.
- b. Persoonlijke vraag. Het kan eventueel ook gaan om een keuze die iemand langere tijd geleden heeft gemaakt. Deze vraag kan heel persoonlijke vragen oproepen. Geef hiervoor de ruimte en ga hierover in gesprek. Mocht duidelijk worden dat het goed is om met iemand verder door te praten hierover, probeer hier dan een ander moment voor te vinden dan tijdens de groepsbespreking.

6.

- a. *Eigen antwoord.*
- b. Waarschijnlijk levert dit punt wel wat discussie op. Belangrijk is dat een aantal dingen wel helder worden. Rachab vreesde de Heere en stelde zich in dienst van Hem. Het dienen en gehoorzamen van God gaat boven het gehoorzamen van mensen (vgl. Handelingen 5:29). Het leven en de toekomst van Gods volk is belangrijker dan het gehoorzamen van de bewakers van Jericho. Calvijn wijst er in zijn commentaar ook op dat Rachab eigenlijk al was overgegaan tot het volk Israël.
- c. De lijn naar Sifra en Pua (de Egyptische vroedvrouwen) laat zien dat God zelfs deze vrouwen uit heidense volken zegende (Exodus 1:20). Wat voor de zaak van God gebeurt, kan in beperkte mate samengaan met het verdraaien van de waarheid. Zowel

bij de vroedvrouwen als bij Rachab gaat het om noodsituaties (leven en dood). Het is dus niet zo dat het verdraaien van de waarheid in allerlei situaties zomaar toegepast kan worden.

7.

- a. De verzen uit Hebrreeën en Jacobus zijn positief over Rachab. Dat is iets bijzonders, zeker ook als we erop letten dat Rachab een plek heeft in het rijtje geloofshelden. In beide Bijbelgedeelten staat erbij dat ze een hoer was. Dat maakt het een extra wonder dat ze op deze manier genoemd wordt in de bijbelgedeelten.
- b. Zonden die een lange doorwerking hebben zijn allereerst de zondeval in Genesis 3. Verdere voorbeelden: de geslachtslijn van Kaïn (dood en verderf); de zonde van koning David met Bathseba (dood van het kind, strijd om de opvolging); Davids zonde over de volkstelling, en de verdere afgoderij in Israël en Juda. Vooral in het laatste voorbeeld zie je de doorwerking van de zonde in de geslachten duidelijk terug, waarbij er in Juda nog af en toe een Godvrezende koning regeert.
- c. Het citaat van Corrie ten Boom wil zeggen dat wij onze zonden niet meer naar boven moeten halen, als we in geloof de vergeving van die zonden mochten leren kennen. Dat is voor Rachab een belangrijke les: denk niet meer terug aan het verleden, als de Heere dat Zelf ook niet meer doet. Voor ons niet minder belangrijk. 'Gedenk niet meer aan het kwaad dat wij misdreven' (Ps 79:4 berijmd: zing deze psalm eventueel met elkaar).

Slotopdracht

Probeer dit als vereniging met elkaar op te pakken!

Schets 2 – Door de Jordaan naar Kanaän

Jozua 3 en 4

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier en stiften voor het monument van vraag 7.
-

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 3
 - ✓ Jozua 4
 - ✓ Leviticus 19
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Doopformulier
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 25-27 en 28-29
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 35, 35
 - ✓ Avondmaalsformulier
 - ✓ Formulier om de ambtsdragers te bevestigen
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 114	✓ Wees Gij mijn Gids
✓ Psalm 24:1	✓ Heilig, heilig, heilig
✓ Psalm 147:9	✓ Wees standvastig, onwankelbaar
✓ Psalm 77:8 en 11	✓ Blijf bij mij, Heer'
✓ Psalm 105:5	
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn leiding, in kleine en grote dingen.
 - ✓ Bid of God ons dag aan dag draagt.
 - ✓ Vraag om geloof in de Heere Jezus, Hij Die ons in het hemels Kanaän kan brengen.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat wil de Heere leren met de geschiedenis van de doortocht door de Jordaan?
2. Hoe wijst Jozua hier op de Heere Jezus?

1. Betekenis benoemen

In deze schets komt het wonder van de overtocht door de Jordaan en de oproep om Gods daden te herdenken aan bod. Het is letterlijk een overgang van een oude situatie naar een nieuw bestaan, het land van de belofte.

2. Actualiteit aangeven

Christenen mogen net als de Israëlieten toen de daden van de Heere gedenken en onder de indruk komen van Zijn machtige daden. God ging in de ark voorop door de Jordaan. Volgen wij Hem waar Hij ook heengaat? Wat zijn onze gedenktekens? Zijn dat de dingen die om Gods Koninkrijk gaan of om ons eigen leven?

3. Christus centraal stellen

In Jozua 3 zien we 'redding door het water' heen. Dit wordt ook in het doopformulier opgepakt, wanneer iemand wordt gedoopt. Ook in dit gedeelte zien we de redding die Christus heeft verworven, want wie volgde, kwam veilig aan de overkant.

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje van ABC van het geloof over heiligheid.
- Kies één of meerdere woorden uit deze geschiedenis uit en doe hier studie naar. Denk bijvoorbeeld aan de woorden heiligen, gedenken of gehoorzaamheid. Zoek met elkaar andere plaatsen in de Bijbel op waar dit woord gebruikt wordt. Geef aan de hand van de Bijbel een omschrijving van het woord en onderzoek op welke verschillende manieren of in welke verschillende situaties de woorden gebruikt worden.

Achtergrondinformatie

De plek Sittim (Jozua 3:1) was dezelfde plek als waar het volk overspel had bedreven met de Moabitische vrouwen (Numeri 25:1). Het vertrek uit Sittim kan dus ook als een overgang van het oude, zondige leven naar het nieuwe, reine leven worden gezien. Zeker met de doortocht door de Jordaan is er een moment in Israëls geschiedenis gegeven dat al die jaren van zonde, dood en gemor in de woestijn worden achtergelaten.

Het volk moet afstand bewaren tot de ark (3:3), omdat alleen de Levieten de ark mochten dragen. Niet iedereen kon zomaar vlakbij de verbondsark komen. De Heere reisde als het ware in de ark mee met het volk, een heel bijzonder en bemoedigend teken. Zolang de ark boven de Jordaan werd getild, kon het volk droogvoets oversteken. Het doet ook denken aan het gebed van Mozes in de strijd tegen Amalek: zolang hij zijn handen omhoog hield, verliep de strijd goed (Exodus 17:11). Het volk leerde zo des te meer afhankelijk te zijn van Gods zegen en aanwezigheid.

In het Jodendom is er veel aandacht voor het onderwijzen en gedenken, bijv. op de sabbat en met Pesach. De vraag uit Jozua 4:6 en Jozua 4:21 heeft in de Joodse traditie ook een dergelijke plek gekregen. Wij als christenen zouden hier ook aandacht voor moeten hebben, om in (gezins)gezelschap de daden van God te overdenken en met elkaar te bespreken.

Jozua 3

Vers 1-4 Na de onderbreking van hoofdstuk 2, waarin de geschiedenis van de twee verspieters wordt verteld, pakt hoofdstuk 3 de doorgaande lijn van Jozua 1 weer op. Het volk trekt van Sittim, gelegen in Moab, tien kilometer verder tot aan de Jordaan. De overgang tussen vers 1 en vers 2 lijkt misschien vreemd, maar we moeten vers 2-4 lezen als een uitleg bij vers 1. De drie dagen waar vers 2 over spreekt, zijn dezelfde als die in Jozua 1:11 (zie kanttekeningen). Kortom: in Jozua 1:11 waarschuwen de oudsten het volk dat ze over drie dagen vertrekken. Jozua 3:1 vertelt ons dat Jozua met het volk naar de Jordaan trekt en daar

één nacht verblijft. In Jozua 3:2-4 wordt vermeld hoe dat in zijn werk is gegaan: de drie dagen zijn om en de oudsten gaan opnieuw door het volk. Nu met voorschriften voor de tocht naar de Jordaan. Tweeduizend ellen is ongeveer één kilometer. 'Niet... gisteren en eergisteren' betekent 'nooit eerder'. Voorop gaat de ark, die gedragen wordt door de Levietische priesters, ofwel: die priesters, die door de HEERRE zijn aangesteld uit de stam van Levi. Dit waren de nakomelingen van Aäron.

Vers 5-8 Aangekomen bij de Jordaan ontvangt het volk het bevel zich te heiligen. Dit betekent concreet: het volk moet de kleren wassen en zich onthouden van seksuele gemeenschap. Zo zorgt de HEERE ervoor dat het volk zich geestelijk voorbereidt op het wonder. Door dit aangekondigde wonder zal Hij Jozua in zijn positie bevestigen, zoals Mozes in zijn positie werd bevestigd door het wonder bij de Schelfzee (Exodus 14:31). Op bevel van de HEERE geeft Jozua de priesters instructies.

Vers 9-10 Ook het volk krijgt instructies van de HEERE. Het komende wonder wordt genoemd als teken dat de HEERE Kanaän in Israëls handen geven zal. De HEERE is de levende God, in tegenstelling tot de dode afgoden. Zeven volken worden genoemd. Zeven, het getal van de volheid, dus alle heidenvolken in Kanaän zullen worden verdreven. De Kanaänieten worden hier als apart volk bedoeld, hoewel hun naam ook vaak als verzamelnaam dient.

Vers 11-12 De HEERE is niet zomaar een volksgod. Hij is de Heere van de hele aarde. De ark, die straks voorop zal gaan, is het teken dat deze God een verbond met dit volk heeft. Er worden twaalf mannen verzameld, al weet Jozua nog niet waarvoor.

Vers 13-17 De Jordaan, die door smeltwater een grote stroom geworden is, kan onmogelijk door de vrouwen en kinderen worden overgestoken. Pas als de priesters hun voeten in de Jordaan plaatsen, vindt het beloofde wonder plaats. Dit vraagt dus geloof! Het water vanuit het noorden blijft bij de stad Adam, dertig kilometer verderop, op een hoop staan. Aan de zuidkant stroomt het weg richting de Dode zee (de Zoutzee).

De priesters blijven in het midden van de Jordaan staan met de ark als teken van Gods tegenwoordigheid. Hij beschermt hen als ze door de rivier trekken en het is een bemoediging om in vertrouwen op Hem Kanaän binnen te trekken. Hij is bij hen.

Jozua 4

Vers 1-8 Nu het hele volk door de Jordaan is getrokken, maakt de HEERE duidelijk wat de twaalf uitverkoren mannen moeten doen. De twaalf stenen komen van de bodem van de rivier, als bewijs van deze wonderlijke doortocht. Deze stenen richt Jozua op in Gilgal, de plaats waar ze de nacht doorbrengen.

Vers 9 Ook midden in de Jordaan komt een steenhoop. De Bijbelschrijver kan getuigen dat ze er op het moment van schrijven nog steeds staan. Hij zegt als het ware: 'Kijk maar, het is echt gebeurd.' De steenhoop was blijkbaar dusdanig groot, dat hij boven het wateroppervlak uitstak.

Vers 10-11 Alle voorschriften van de HEERE worden precies uitgevoerd. Ook Mozes wordt genoemd, zodat nogmaals wordt benadrukt dat Jozua zijn wettige opvolger is. Als de overtocht is voltooid, kunnen ook de priesters de Jordaan oversteken.

Vers 12-14 Zoals ze hebben beloofd in Jozua 1, gaan de strijdbare mannen van Ruben, Gad en de halve stam van Manasse mee. Hun vrouwen, kinderen en have hebben ze in het veroverde gebied aan de andere kant van de Jordaan achtergelaten. Ze gaan zelfs voorop om hun broeders te helpen. Door deze overtocht heeft de HEERE Jozua bevestigd als leider van het volk.

Vers 15-18 Ook de beëindiging van dit wonder vindt plaats op bevel van de HEERE. Precies op het moment dat de priesters de Jordaan verlaten, begint het water weer te stromen. Het bewijs dat dit geen toevallige speling der natuur is, maar dat het gebeurt door de krachtige hand van de HEERE.

Vers 19-23 Israël slaat zijn kamp op bij Gilgal, ten noordoosten van Jericho. Ook hier geeft de Bijbel een precieze datering. Op deze plaats worden de meegebrachte stenen opgericht. Deze steenhoop is bedoeld als een herinneringsteken, een monument. Als later de Israëlitische kinderen zullen vragen wat dat voor een steenhoop is, zullen de vaders vertellen hoe de HEERE op wonderlijke wijze Zijn volk door de Jordaan heeft geleid. Zo zal deze geschiedenis nooit vergeten worden.

Vers 24-5:1 Deze daad van de HEERE mag niet vergeten worden om twee redenen. In de eerste plaats opdat alle volken de sterke hand van de HEERE zullen kennen. Ten tweede opdat Israël altijd de HEERE zal vrezen. Uit het eerste vers van hoofdstuk vijf blijkt dat het eerste doel in ieder geval bereikt is. Als de volkeren van Kanaän horen wat er gebeurt is, smelten hun harten van angst.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

1. –
- 2.

- a. Voorbeelden zijn de doortocht door de Rode Zee: ook daar was er een water, waardoor de Israëlieten met een vijand in de rug niet verder konden. In onze tijd kunnen mensen (individueel of als groep) ook vast komen te zitten, door heel verschillende redenen. Je studie lukt niet, je werk is teveel, enz. Misschien dat iemand hierover iets wil zeggen. Merkte hij/zij hierin de aanwezigheid van God? Bracht diegene dichter bij God? Dat is in ieder geval wel het doel van beproevingen (vgl. Jakobus 1).
- b. *Persoonlijk.*

3.
 - a. 'Zich heiligen' betekent dat een mens zich moet ontdoen van vieze, onreine zaken. In Exodus 19 werd het volk ook al opgeroepen om dit te doen, dus kende men het gebruik al. Heiligheid is een rode draad in de wetgeving die het volk in de woestijn via Mozes van God heeft ontvangen (lees bijv. Leviticus alleen maar). Door andere kleding aan te doen en geen gemeenschap te hebben (vgl Ex. 19:14-15) kon het volk zich des te nadrukkelijker op God richten. De gang van alledag werd aangepast.
 - b. De Heere is een heilige God. Hem dienen betekent dat we een heilig God dienen en dat daarvoor een heilig leven vereist is.
 - c. Als wij Hem willen dienen betekent dat toewijding aan Hem en breken met zondige, onreine zaken. Onreinheid brengt scheiding tussen ons en Hem door onze schuld. Waar wijden wij ons aan toe? Een voorbeeld wat hierbij helpt is hetgeen wat Paulus in 1 Korinthe 9:24-27 aanhaalt. Voor het winnen van de wedloop is een atleet ook volkomen op die wedstrijd en de voorbereiding daarvan gericht. Hetzelfde moeten wij doen in dienst van de Heere.
4. Maak duidelijk dat deze intocht meer is dan alleen een militaire tocht. Dat is te zien aan de afhankelijkheid van Gods geboden en Zijn wil: alleen daarnaar moeten Jozua en het volk luisteren. God vraagt steeds geloof en gehoorzaamheid. De intocht was eenmalig en ook een beperkte 'campagne'. Het doel was de vervulling van Gods belofte om een woonplek voor Gods volk te vestigen, waar zij Hem volkomen zouden dienen. Het geweld werd ook ingeperkt en was erop gericht om een land te veroveren waarin een volk God zou dienen, en dat God dat volk zou zegenen en rust, vrede en gerechtigheid zou aanbrengen. Dat was en is ook het grote doel van Gods schepping, al is dat door de zondeval diep verstoord geraakt. De scheiding tussen Gods volk Israël en de heidenen en hun afgoden anderzijds merk je duidelijk in een boek als Jozua. Onze 21e-eeuwse achtergrond kan ook voor verlegenheid aan onze kant zorgen. In de tijd en leefwereld van het Oude Testament werden de mensen veel vaker dan wij met dood en geweld geconfronteerd. Dat is ook de reden dat mensen in niet-westerse culturen zich dikwijls goed herkennen in wraakpsalmen (bijv. Ps. 70), terwijl wij ons daar ongemakkelijk over voelen.
5. Het 'tot op deze dag' wil zeggen dat op het moment dat de bijbelschrijver deze geschiedenis beschrijft, de stenen er nog zijn. Het eeuwigdurende teken wil zeggen dat dit teken voor het volk altijd zal gelden. Dus ook al zijn de stenen er nu niet meer, het teken is wel blijven gelden.
6.
 - a. Publieke gedenktekens zijn er volop, bijvoorbeeld het monument op de Dam in Amsterdam. Misschien is er ook wel één in de eigen woonplaats?

- b. Wat maakt het belangrijk om dingen/gebeurtenissen te herdenken? Denk bijv. aan Dodenherdenking op 4 mei. Het is belangrijk om niet vergeetachtig te worden en te blijven leren van het verleden.
 - c. Doop en Avondmaal zijn inderdaad ook gedenktekens. Het Avondmaal is ook letterlijk ingesteld door Christus, waarbij Hij gezegd heeft: 'Doet dat tot Mijn gedachtenis'. In de doop gedenken we dat God vanaf ons vroegste begin Zijn zegen en belofte aan ons heeft willen schenken en dat wij Hem toebehoren. Het roept ons op om tot Hem te komen en te leven in een nieuwe gehoorzaamheid. In het Avondmaal gedenken we de bittere dood van de Zaligmaker, Jezus Christus. Zijn lichaam en bloed is geschonken, want Hij heeft de zondelast willen dragen om mensen weer bij de Vader te kunnen brengen. Dat is toch zeker het gedenken waard, elke keer weer! Wat een wonder van genade.
 - d. Probeer door te vragen of de jongeren daar iets van herkennen. Wat voor betekenis hebben doop en avondmaal in hun leven?
7. –
- 8.
- a. *Eigen antwoord.*
 - b. Zowel Jaap als Elsbeth noemen een argument dat uit de Bijbel te herleiden is. Jaaps standpunt zou bijvoorbeeld uit Jozua 4:24 te herleiden zijn. We zagen ook al bij Rachab dat er ontzag kwam bij heidenen als zij gehoord hebben van Gods wonderdaden. Hoe God werkt, is voor ons echter niet na te rekenen. Zijn wil en wegen zijn voor ons ondoorgrondelijk. Daar hebben wij mensen geen zicht in. Dat is maar goed ook. Wij kunnen niet begrijpen waarom iemand wel of niet tot geloof komt door een wonder of een ander middel.
 - c. Houd de vraag maar dicht bij je eigen hart: wat zou het ons brengen als we dit wonder uit Jozua 3 of een genezing van de Heere Jezus meegemaakt zouden hebben? Zijn wij in deze tijd misschien te nuchter en staan we (on)bewust niet open voor wonderen, valt het ons niet meer op of geloven we eigenlijk niet echt dat er nu nog wonderen kunnen gebeuren?
9. Bedenk dat ambtsdragers gezanten zijn van de Koning van de Kerk, Jezus Christus. Daarom moeten we inderdaad gezag voor hen hebben. Al hoeven ambtsdragers ook niet ver boven ons te staan en zijn ze gewone mensen zoals wij. Ze mogen niet met eigen woorden, eisen en wensen komen, maar met Gods Woord. God eren en Hem te danken voor Zijn gaven in mensen komt ook uit in respect voor mensen die Hij stuurt, dus voor ambtsdragers. Wees niet te eigenwijs en roddel/klets niet over hun tekortkomingen. Zo ondermijn je hun gezag. Bid liever voor ambtsdragers. Dat is veel meer tot zegen en het bouwt ook de gemeente op. Dit is ook een manier om hun gezag te erkennen. Spreek met elkaar over de dienst van God. Lees bijv. Paulus' brieven aan Timotheüs en Titus, waarin God veel regels geeft voor ambtsdragers. Omgekeerd hebben ambtsdragers de opdracht om trouw hun dienst te vervullen naar het voorbeeld van Jezus Christus. Niet om gediend te worden, maar om te dienen. Van beide kanten gaat deze band tussen

ambtsdragers en gemeente helaas soms wel eens stuk. Het is zo belangrijk om Christus als belangrijkste voor ogen te houden en niet onze eigen wensen!

10. Je eert de Heere Jezus door je te bekeren en je leven in Zijn dienst te stellen. Je richt je op Hem en je spreekt goed van Hem. Mensen om je heen merken dat je niet meer voor jezelf leeft, maar voor een Ander. Het volk leerde door deze geschiedenis dat God alle macht heeft en dat Hij niet is veranderd sinds Egypte. Ook daar leidde Hij hen door het water heen. God geeft Zijn opdracht, maar doet dat met macht en trouw. Jezus heeft duidelijk gezegd dat je, wanneer je in je leven Zijn geboden houdt, laat zien dat je Hem lief hebt (zie Joh. 14:15). Hij vraagt geloof en gehoorzaamheid. Hierdoor eer je de Heere Jezus. Een gedenkteken plaatsen is ook iets wat wij in onze tijd kunnen doen. Het is tot Gods eer als we Zijn daden gedenken.
11. Zijn er nog vragen over die onbeantwoord zijn? Probeer met elkaar een antwoord te vinden.

Slotopdracht

-

Schets 3 – Jericho ingenomen

Jozua 5 en 6

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Papier en potloden / stiften voor de startopdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 5
 - ✓ Jozua 6
 - ✓ Exodus 12
 - ✓ 1 Koningen 16:29-34
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Doopformulier
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 26-27
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 34
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 27:7	✓ Nooit kan 't geloof teveel
✓ Psalm 119:33	verwachten
✓ Psalm 106:26	✓ 'k Heb geloofd
✓ Psalm 95:4	✓ It is well with my soul
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor het zenden van Zijn Zoon.
 - ✓ Bid om geloof in de Heere Jezus.
 - ✓ Dank voor het teken en zegel van de doop.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Waarom was de inname van Jericho zo belangrijk voor Jozua en het volk?
2. Wat betekent geloof voor jou?

Betekenis noemen

Deze schets gaat in op de besnijdenis van het volk, op Jozua's ontmoeting met de Aanvoerder van de hemelse legermachten en op de inname van Jericho.

Actualiteit aangeven

Vanuit deze schets kan aandacht worden besteed aan het belang van heiliging en afzondering aan de Heere. Het verbondsteken (de doop) mag geen 'ondergeschoven kindje' zijn, maar JV

en catechisatie is bedoeld opdat jongeren 'hun doop leren verstaan'. Ook actueel is de vernietiging van een stad als Jericho in een tijd dat er opnieuw strijd is in het Midden-Oosten.

Christus centraal stellen

Wie gedoopt is, behoort Christus toe. Het is een zegen en een eis die Hij stelt aan jong en oud. Volgens velen is de engel met wie Jozua spreekt de Heere Jezus Christus. Hij strijdt voor Zijn volk, wat ook blijkt uit het laatste bijbelboek Openbaring. Het Lam dat de zonden van de wereld wegdraagt is ook de Leeuw van Juda. Achter Zijn bloed (vgl. de vraag over het rode koord) is er redding!

Alternatieve (start)opdracht

- Begin met de stelling 'Gods opdracht om Jericho uit te roeien is rechtvaardig' en laat een voor- en tegenstander aan het woord.
- Schrijf een onderwerp dat met deze schets te maken heeft op een groot vel papier of een (school)bord. Laat de jongeren vervolgens aangeven wat er hierbij in hun gedachten opkomt en schrijf dit bij het onderwerp. Je kunt de jongeren ook zelf laten schrijven.
Mogelijke onderwerpen:
 - Besnijdenis (en doop)
 - Ontmoeting met God / Gods aanwezigheid
 - Uitroeiing van Jericho
- Zoek een film/geluidsfragment op van een ramshoorn. Zo krijgt iedereen een idee van het soort geluid dat toen heeft geklonken.

Achtergrondinformatie

Het 'de tweede keer besnijden' in Jozua 5:2 betekent niet dat sommige mannen opnieuw werden besneden (dat is ook onmogelijk), maar duidt aan dat er een heel nieuw begin wordt gemaakt. Het is jarenlang niet gebeurd in de woestijn, maar nu wordt het verbond en het bijbehorende teken opnieuw ingesteld. God maakt een nieuwe start met het volk. De plek waar dit gebeuren plaatsvond (Jozua 5:3), kreeg uiteraard pas zijn naam door deze gebeurtenis. Onder theologen is er redelijk wat discussie over de 'rol' van de Gods Zoon in het Oude Testament. Hebben we in Jozua 5 met een verschijning van Christus te maken (zo de Kanttekenaren van de Statenvertaling)? De wisseling tussen Jozua 5:14 en 6:2 duidt erop dat de Bijbelschrijver makkelijk overstapt van de benaming 'de Man' naar 'de Heere'. Hetzelfde zien we (opnieuw) in Exodus 3, waar het om de Engel van de Heere gaat. We kunnen zeggen dat Christus ook al werkzaam was in het Oude Testament, want Hij was er al vóór de schepping (Spreuken 8, Johannes 1).

De vernietiging van Jericho laat het collectieve denken van het Midden-Oosten zien. Een hele samenleving wordt gestraft voor de ongerechtigheid, geen mens en dier uitgezonderd. In onze ogen klinkt dit onrechtvaardig en brutaal. De toenmalige (en ook nog huidige) cultuur in die landen is echter anders. Gezamenlijk draagt men de verantwoordelijkheid voor het doen en laten. De gemeenschap staat hier boven het individu. De positieve keerzijde zien we in het gegeven dat Rachab en allen die in haar huis waren samen gered werden.

Jozua 5

Vers 13 Jozua is blijkbaar in de buurt van Jericho, om te bezien hoe de stad het beste kan worden aangevallen. De verschijning die hij ziet, is er opeens. Jozua heeft hem niet aan zien komen, en toch staat de verschijning vlakbij. Blijkbaar is het de Man niet aan te zien of hij uit Israël of uit Jericho komt. Voor Jozua is dat wel een wezenlijke vraag, want met zijn uitgetrokken zwaard is hij klaar om te vechten.

Vers 14-15 Het antwoord is ontkennend. Deze Man hoort niet bij één of ander aards leger. Hij is de Vorst van het hemelse leger van de HEERE. Dat Hij 'nu' gekomen is, betekent dat het leger van engelen dat onder Zijn bevel staat, zich in de strijd om Jericho zal mengen. Bij het horen van dat antwoord, weet Jozua meteen zijn plaats. Hij valt op zijn gezicht en noemt zichzelf een knecht. De titel Vorst roept vragen op. Ook de aartsengel Michaël wordt in Daniël 10:13 vorst genoemd. Toch wordt in deze Vorst vaak een eerdere verschijning van de Heere Jezus gezien. Het spreken over heilige grond geeft namelijk de indruk dat God Zelf hier verschijnt. Het uittrekken van de schoenen is een bekend Bijbels gebruik op heilige plaatsen (Exodus 3:5).

Jozua 6

Vers 1 Zoals al is gebleken uit de woorden van Rachab (Jozua 2:9), vrezen de inwoners van Jericho de komst van Israël. De poorten worden hermetisch gesloten. De stad wacht op een bestorming.

Vers 2-6 De HEERE spreekt tot Jozua. Sommigen menen dat het nog steeds de Vorst van het leger des HEEREN (Jozua 5:13-15) is die hier spreekt, maar dat lijkt hier niet bedoeld te worden. Over deze Hemelse Vorst wordt met geen woord meer gesproken. De HEERE Zelf neemt weer het woord. Kort wordt aan Jozua de afloop van de strijd geschetst. De uitkomst staat al bij voorbaat vast: God heeft Jozua al de stad met heel haar leger in zijn hand gegeven. Hij hoeft als het ware die belofte alleen nog maar te verzilveren. Daarvoor krijgt hij nauwkeurige instructies. Alle krijgslieden – dus niet heel het volk – moeten zes dagen lang eenmaal per dag rond de stad lopen. De ark van de HEERE, het symbool van het verbond, gaat mee. Tot vier keer toe noemt vers vier het belangrijke getal zeven, het getal van de volheid. De genoemde ramsbazuin (sjofar) is een blaasinstrument, gemaakt van een ramshoorn. Op die ramshoornen zal elke dag geblazen worden (zie ook vers 8-9), maar op het moment dat er langzaam, dat is langgerekt, op geblazen zal worden, moet het volk juichen. De stadsmuur zal daarop instorten waarna iedereen vanaf de plek waar hij op dat moment staat, zo de stad zal kunnen binnenvallen.

Vers 7-10 Naar het bevel van de HEERE laat Jozua het volk optrekken. Voorop de keurtroepen (misschien de twee en een halve stam uit Jozua 4:13), daarna de ark met de zeven priesters en daarachter de rest van het leger. Aan het bevel van de HEERE voegt Jozua nog iets toe: het volk moet zwijgen tot het bevel krijgt te juichen. Zo trekt een stilzwijgende stoet, begeleid door het geluid van de ramshoornen, rond Jericho. De inwoners zullen met verwondering en angst naar de optocht hebben gekeken.

Vers 11-19 Nadat het ritueel zes dagen lang is herhaald, laat Jozua de optocht de zevende dag extra vroeg beginnen. Opnieuw wordt de stoet gevormd, maar ditmaal stoppen ze niet na de eerste rondgang. Ook de inwoners van Jericho zullen gezien hebben dat het deze dag anders gaat dan de vorige. Iedereen weet: nu gaat er iets gebeuren. Nadat ze voor de zevende keer om de stad gelopen hebben, blazen langzaam de bazuinen en geeft Jozua het bevel: 'Juicht!' Dan herhaalt Jozua wat hij waarschijnlijk eerder ook al tegen het volk heeft gezegd: De stad met alles wat er zich in bevindt, moet worden verbannen. Alle mensen moeten worden gedood en alle goederen moeten aan de HEERE worden gewijd. Met één uitzondering: Rachab en haar familie. Meteen daarna herhaalt Jozua de waarschuwing: neem niets van het verbannene, want anders zal Israël een ban over zichzelf afroepen. Alle waardevolle goederen zijn voor de dienst van de HEERE bestemd. Later blijkt dat één Israëliet dit gebod toch heeft overtreden met alle gevolgen van dien (Jozua 7:21).

Vers 20-21 Nog voordat er op welke wijze dan ook een overwinning is behaald, juicht het volk. Dat vraagt geloof van de Israëlieten. Op het gejuich storten de muren in. De inname van Jericho is helemaal Gods werk. Dit wonder toont aan dat het land werkelijk door de HEERE gegeven wordt. De Israëlische soldaten stormen van alle kanten de stad in. Alles wat leeft, wordt gedood. De HEERE wil niet dat de Kanaänieten met hun ongerechtigheid het volk van de HEERE besmetten (Deuteronomium 7:1-6).

Vers 22-24 De belofte aan Rachab wordt vervuld. Jozua stuurt de twee verspieters, die haar van gezicht kenden, naar haar huis. Het stuk muur waarop haar huis zich bevindt, staat dus nog. Niet alleen Rachab, maar ook haar familie wordt gespaard. Daarvoor moeten ze wel hun toevlucht tot Rachabs huis hebben gezocht. Ook daar is dus geloof voor nodig! Rachab wordt met haar familie naar een plek buiten het legerkamp van Israël gebracht. Daar wachten ze terwijl Jericho wordt verwoest. Alleen de metalen, zilver, goud, koperen en ijzeren voorwerpen, worden uit de stad gered; dat alles is bestemd voor de tabernakel. De rest wordt verbrand.

Vers 25 Rachab wordt vervolgens met haar familie opgenomen in de gemeenschap van Israël. Haar oude 'beroep' zal ze daar niet meer uitoefenen. Ze trouwt met Salmon en krijgt zo haar plek in de geslachtslijn van Jezus (Matthéüs 1:5). Ze mag, zelfs als hoer, toetreden tot het volk van de HEERE.

Vers 26-27 Als alles is vernietigd, spreekt Jozua een vloek uit over Jericho. De ondergang van Jericho is immers een straf van de HEERE. Wanneer iemand de stad weer zou opbouwen, zou die man daarmee de straf van de HEERE trotseren. De vloek over Jericho's opbouw heeft nog een andere reden. Jericho nam een strategisch belangrijke plek in. Ze vormde de toegang tot het land Kanaän. Zonder Jericho als verdedigingsbolwerk was Israël kwetsbaar. Zo moest het volk leren dat de HEERE niet alleen het land Kanaän aan Zijn volk geeft, maar dit land ook voor hen beschermt. Ondanks deze vloek zal Jericho toch worden herbouwd. Onder het koningschap van Achab herbouwt Hiël de stad en dat kost hem, naar de woorden van Jozua, zijn twee zonen (1 Koningen 16:34). Door de wonderlijke inname van Jericho is het leiderschap van Jozua door de HEERE bevestigd.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

1.
 - a. De besnijdenis is ingesteld door de Heere toen Hij sprak tot Abraham in Mamre (Genesis 17: 9-11).
 - b. Het is het teken dat God en de besnedenen (Zijn volk) bij elkaar horen en dat er een verbond is gesloten tussen hen. God sloot dat verbond en gaf daarbij Zijn zegeningen, maar waarschuwde ook voor ontrouw: dan zal er vloek volgen (vgl. Deut. 30:19).
 - c. De doop is in de plaats van de besnijdenis² gekomen om uit te drukken dat wie met het reinigende water gewassen wordt in Christus gedoopt wordt (Rom. 6:3,4). God belooft bij de doop ook dat Hij dit wil doen in het leven van de dopeling. Deze kleine kinderen behoren God al toe en worden opgeroepen om zich tot Hem te bekeren. Het is ook een groot geschenk, dat de Drie-enige God Zijn naam al op jou heeft gelegd en dat je bent gemerkt. Een mooiere naam kun je niet meedragen!

2. –

Stellingen

- De jongeren zullen hier verschillend op reageren. Maar als je probeert te leven met God, zul je in Zijn wegen willen gaan. Dan zul je ook graag willen dat de keuzes die jij maakt de juiste keuzes zijn in de ogen van de Heere. Belangrijk blijft om altijd ons leven en de keuzes die we maken naast Gods Woord te leggen.
- God is God! Hij hoort naar ons, naar ons gebed, en Hij wil Zich laten verbidden. Dat is zeker waar. Maar dat is nog wel iets anders dan naar een kant getrokken worden.

3.
 - a. Deze vraag biedt de mogelijkheid om het over het doordeweekse en zondagse leven te hebben. Hoe leven we met God en de naaste? Hoe praten we, gedragen we ons, bidden we en kleden we ons? Is dat eerbiedig? Haak in op de verschillende opvattingen die onder jongeren hierover spelen en laat ze ook maar met elkaar in gesprek gaan. Houd dat wel binnen de perken en houd het vooral ook bij het bijbelgedeelte.
 - b. Eerbied voor de Heere is een centrale lijn in de hele Bijbel, zowel OT als NT. Dat de tabernakel en later de tempel niet zomaar voor iedereen toegankelijk was wijst ons erop dat een sterveling uit zichzelf niet kan naderen tot de heilige God. De profeet Jesaja (hfst. 6) en ook Johannes op Patmos (Openbaring 1) beseffen dat ze niet kunnen bestaan in de nabijheid van God. Denk ook aan de manier waarop de tollenaar voor God naderde en zichzelf op de borst sloeg. Zoals we ons zouden voorbereiden op een bezoek aan een aardse koning moet slechts een aftreksel zijn van de manier waarop we ons op de Allerhoogste dienen te richten.

² Zie het boekje van prof.dr. W. Van 't Spijker, *De doop in plaats van de besnijdenis*.

- c. Het is nog de aandacht waard dat Mozes ook moest zijn schoenen moest uitdoen (Exodus 3), waardoor we opnieuw een overeenkomst tussen Jozua en zijn voorganger zien.
- 4.
 - a. Ze doen gehoorzaam wat de Heere zegt, hoe onmogelijk en vreemd de opdracht ook lijkt. Geloven heeft alles te maken met gehoorzamen en vertrouwen.
 - b. De werken die Rachab doet laten haar geloof zien. Omdat ze de Heere gelooft, op Hem vertrouwt, doet ze wat ze doet met de verspieders van Israël.
 - c. Dat we de Heere moeten gehoorzamen en met onze daden mogen laten zien dat we God vertrouwen en in Hem geloven.
- 5.
 - a. De toepassing kan worden gemaakt. Al is het ook simpelweg zo dat rood/scharlaken een opvallende kleur was. In het strijdgewoel was een dergelijk duidelijk herkenningpunt nodig. Dat was de eerste betekenis van dat rode koord. Voorzichtig mogen dan de lijnen worden doorgetrokken, maar niet door direct in het Oude Testament 1 op 1 alles over te zetten naar het Nieuwe Testament.
 - b. Praat met de jongeren verder of zij zelf al schuilen achter het bloed van de Heere Jezus. Laat de jongeren elkaar hierin aanmoedigen en elkaar verder helpen. Doe hier zelf ook aan mee en bespreek met elkaar vanuit de Bijbel vragen die jongeren op dit punt hebben. Denk bijvoorbeeld aan de vraag: hoe kan je achter het bloed van de Heere Jezus schuilen?
- 6.
 - a. De geschiedenis zoals we die met elkaar gelezen hebben. Hoe groot de Heere is en hoe hier op deze plaats een wonder gebeurd is.
 - b. God vond het zo belangrijk dat Jericho niet herbouwd zou worden dat Hij het volk door Jozua liet zweren om de stad niet te herbouwen. Wie dat zou doen, zou dat met de dood van zijn kinderen moeten bekopen. Dat gebeurt ook zoals we uit Achabs tijd in 1 Koningen 16 lezen. 'Vervloekt is de man' betekent dat degene die dat zou doen de eeuwige dood zou sterven: de meest krachtige vervloeking die mogelijk is. Waarom mocht Jericho niet herbouwd worden? God had opdracht gegeven om de hele stad met de ban te slaan: volkomen uitroeiing. Dat mocht dan niet na verloop van tijd weer hersteld worden. Dat was wel aantrekkelijk, omdat Jericho op een strategisch en economisch belangrijke plek lag. Net als de stenen die in en bij de Jordaan lagen moesten ook deze stenen van Jericho blijven liggen als gedenkteken van het wonder dat God gedaan had.
 - c. Hiël bouwt Jericho weer op, maar tijdens het bouwen verliest hij zijn oudste en zijn jongste zoon. Gods Woord komt uit!

Slotopdracht

-

Schets 4 – De weg geblokkeerd

Jozua 7

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Apparatuur om het filmpje op ABC van het geloof te bekijken.
- Wit en zwart papier, pennen/stiften
-

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 7
 - ✓ Numeri 14
 - ✓ 1 Johannes 1:8-2:2
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 37
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 32:1,2 en 3
 - ✓ Psalm 130:2
 - ✓ Psalm 65:2
 - ✓ Al waren uw zonden als scharlaken
 - ✓ Laat ons afleggen alle last
 - ✓ Vader vol van vrees en schaamte
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid of de Heere ons onze zonden onder ogen wil brengen.
 - ✓ Belijd eerlijk onze zonden aan de Heere.
 - ✓ Vraag Hem om vergeving, om Jezus' wil.
 - ✓ Dank de Heere voor het offer van Christus en de mogelijkheid van verzoening.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat was de zonde van Achan en wat waren de gevolgen ervan?
2. Wat is de betekenis van verzoening?

Betekenis benoemen

Ai betekent letterlijk 'steenhoop'. Deze geschiedenis wil duidelijk maken dat het met de hulp van God mogelijk is een onneembare vesting als Jericho in te nemen, maar dat zonder Zijn hulp zelfs een steenhoop een onneembare vesting is.

Actualiteit aangeven

Deze geschiedenis laat ten eerste de noodzaak van Gods hulp zien, maar ook de ernst van de zonde: door de zonde van Achan worden zesendertig mannen gedood en vervolgens moet Achan met zijn gezin gestenigd worden. Zoveel pijn doe je God met je zonden!

Christus centraal stellen

Door het 'offer' van Achan wordt de toorn van God gestild en kan de verovering van het beloofde land worden voortgezet. Door het grote Offer Jezus Christus is Gods toorn voor eeuwig gestild: Zijn offer is genoeg voor alle mensen, voor heel de wereld.

Alternatieve (start)opdracht

- In Handelingen 5:1-11 staat de geschiedenis van Ananias en Saffira. Zoek overeenkomsten en verschillen tussen hun bedrog en dat van Achan.
- Discussieer met elkaar over de stelling:
De zonde van Achan en de straf van de Heere daarop staan niet in verhouding met elkaar.

Achtergrondinformatie

Nadat Jericho is veroverd lijkt de poort naar het beloofde land open. In Jozua 6:27 staat dat Jozua's roem door heel het land Israël gaat. Maar dan Jozua 7:1, wat een schril contrast met hoofdstuk 6: de toorn van de Heere ontbrandt tegen de Israëlieten. En zonder Gods hulp is er geen overwinning mogelijk.

Jozua 7 bestaat uit 4 delen:

- Vers 1-5: de tekst begint met de trouwbreuk van de Israëlieten. Dat is de verklaring voor alle gebeurtenissen die verder in dit hoofdstuk plaatsvinden: de toorn van God is ontbrand over het volk en daardoor is geen enkele overwinning meer mogelijk.
- Vers 6-9: na de nederlaag en de dood van zesendertig mannen volgt Jozua's gebed. Eigenlijk is het meer een verwijt dan een gebed: 'Waarom hebt U ons dit aangedaan?'. Uiteindelijk pleit Jozua op Gods grote Naam: als Israël verslagen zal worden, zal Gods Naam te schande worden gemaakt.
- Vers 10-15: God maakt Jozua de oorzaak van de nederlaag duidelijk: de Israëlieten hebben gezondigd door te nemen wat met de ban gewijd was. De schuldige moet worden gestraft en dan zal Gods toorn wijken van het volk.
- Vers 16-26: dit gedeelte beschrijft de procedure waardoor de schuldige wordt aangewezen en gestraft. In vers 26 staat dat God Zijn brandende toorn liet varen: de oorzaak van de nederlaag is weggenomen. Nu kan Ai ingenomen worden, zoals in Jozua 8 beschreven wordt.

Het kan interessant zijn om te kijken naar de parallel die er is tussen de inname van Jericho en de nederlaag bij Ai:

Jericho	Ai
Jericho, de onneembare stad, wordt ingenomen.	Ai, de steenhoop, is onneembaar.
Rachab, de hoer uit Jericho, is trouw.	Achan, de Judeeër is ontrouw.
Rachab redt.	Achan richt te gronde.
Rachab en haar gezin worden gered.	Achan en zijn gezin worden gedood.

Jozua 7

Vers 1 De voorspoedige intocht van Israël in het land Kanaän wordt hier ruw onderbroken. De oorzaak wordt meteen in het eerste vers getekend. Heel duidelijk had de HEERE de goederen van Jericho verbannen. Niets daarvan mochten de Israëlieten voor zichzelf nemen (Jozua 6:17-19). Namen ze wel van het verbannene, dan stelden ze Israël zélf tot een ban (Jozua 6:18). Achan heeft dat met zijn daad dus gedaan.

Vers 2-9 De gevolgen daarvan zijn desastreus. Vanuit Jericho, en dus niet vanuit het basiskamp in Gilgal, stuurt Jozua verkenners naar de volgende stad: Ai. Israël voelt zich oppermachtig en meent Ai wel even te kunnen verslaan. Opmerkelijk genoeg lezen we niet dat Jozua op enige wijze de HEERE in de aanval op Ai betreft. De aanval wordt niet alleen afgeslagen, maar de inwoners van Ai zetten zelfs de achtervolging in. Bij de terugkomst van het verslagen leger is de verwarring onder het volk groot. Deze nederlaag kan alleen maar betekenen dat de HEERE hen niet langer zegent, Zijn misnoegen rust op het volk. Zonder de zegen van de HEERE komt de hele intocht op losse schroeven te staan. Dat is ook de reden dat Jozua zich afvraagt waarom ze de Jordaan zijn overgestoken. Zonder Gods hulp zijn ze aan deze kant van de Jordaan ten dode opgeschreven. Maar de toon in vers 8-9 is ootmoedig. Hier pleit Jozua nederig op de eer van Gods Naam. De handelingen die Jozua en de oudsten hierbij verrichten, zijn typisch Bijbelse uitingen van diepe rouw.

Vers 10-12 Het antwoord van de HEERE laat niets aan duidelijkheid te wensen over. Hij is diep gekwetst. Hij heeft zijn beloften waargemaakt en het volk in het beloofde land gebracht, en nu gehoorzamen ze Hem wéér niet. Het zijn vier zware misdaden die HEERE opnoemt: verbondsbreuk, ongehoorzaamheid, diefstal en bedrog. Vanwege deze zaken heeft de HEERE het volk in de ban gedaan, omdat het volk als geheel verantwoordelijk is voor de daden van Achan. Met zo'n volk kan de HEERE niet langer zijn.

Vers 13-15 Maar de HEERE laat het daar niet bij. Hij biedt ook meteen de oplossing voor de ontstane situatie. Het kwaad moet uit het volk verwijderd worden. De volgende morgen zal er geloot worden. Of deze loting gebeurt met behulp van de Urim en de Thummim (Exodus 28:30) wordt niet duidelijk. In deze loting zal de HEERE de schuldige aanwijzen. Het volk moet zich daar op voorbereiden door zich te heiligen. Eerder heeft de HEERE in de wetgeving al duidelijk gemaakt wat daarmee wordt bedoeld: het wassen van de kleren, het vermijden van dode mensen of dieren en onthouding van seksuele gemeenschap.

Vers 16-21 Het hele volk is de volgende morgen present. De zaak gaat ook het hele volk aan. Niveau voor niveau wordt de loting voltrokken. Uiteindelijk blijkt Achan de schuldige. Jozua spreekt hem op vaderlijke toon aan. 'Geef God de eer' betekent 'geef God de eer, door je zonde te belijden'. 200 sikkelen zilver is ongeveer 2 kilo. De goudstaaf is ongeveer een halve kilo. Toen Achan deze rijkdommen en de prachtige Babylonische mantel in Jericho zag, werd de begeerte hem teveel. Hij heeft ze genomen en in zijn tent begraven.

Vers 22-24 Achan bekent nu alles eerlijk, maar het is wel te laat. Hij had zijn misdaad kunnen bekennen toen hij hem net gepleegd had, maar deed het niet. Hij kreeg nog een kans

toen Israël bij Ai verslagen werd, maar hij bleef zwijgen. Hij deed zijn mond nog steeds niet open toen Jozua het volk bijeen riep voor de loting. En ook toen het lot stap voor stap in zijn richting wees, hield Achan zich stil. Nu is het voor berouw te laat. Hem treft de straf die de HEERE al in vers 15 had aangekondigd.

Niet alleen hij, maar ook zijn kinderen en al zijn bezittingen worden verzameld in een dal dat vanaf die dag de naam 'Achor' zal dragen. 'Achor' betekent zoveel als 'beroering', 'ongeluk brengen'. Het dal van Achor wordt ook een 'deur der hoop' genoemd: wanneer wij de ban wegdoen, begint er hoop in Israël (Hosea 2:14; Ezra 10:2). De lijn wordt doorgetrokken naar Christus die door Zijn genade Zijn kinderen op aarde het beginsel van het eeuwige leven geeft en het uitzicht op Zijn toekomst.

Achans vrouw wordt niet genoemd. Dat ook zijn kinderen en bezittingen worden weggevoerd, heeft verschillende redenen. Allereerst moeten we niet uitsluiten dat Achans gezin op de hoogte was van de misdaad. De spullen waren immers in de tent verborgen. Daarnaast wordt in de dood van zijn kinderen ook Achan zelf gestraft. Zijn nageslacht, en daarmee zijn toekomst, wordt hem ontnomen. Tenslotte wordt met de vernietiging van alles wat Achan heeft, de smet die hij op het volk heeft gelegd, geheel verwijderd.

Vers 25-26 Voor de steniging plaatsvindt, spreekt Jozua het oordeel over hem uit. Achan had het volk ongeluk gebracht, maar dat ongeluk daalt nu op zijn eigen hoofd neer. Op de steniging volgt verbranding. Daarna wordt op die plek een steenhoop opgericht, als een waarschuwend teken voor het nageslacht. De HEERE keert zich daarop van Zijn toorn af.

Tot slot Achan vormt een tegenstelling met Rachab. Rachab had alles tegen: ze was heidin en bovendien een hoer. Maar zij mocht door haar daad bij het volk van God horen. Achan hoorde vanaf zijn geboorte bij Gods volk, maar door deze daad werd hij juist uitgestoten. Daarnaast heeft deze geschiedenis een parallel in het Nieuwe Testament. De geschiedenis van Achan vormt een inbreuk op het voorspoedige begin van Israël in het beloofde land. In Handelingen 5 lezen we hoe Ananias en Saffira het voorspoedige begin van de christelijke gemeente doorbreken met een vergelijkbare daad van diefstal en leugen. In beide gevallen begint de HEERE iets moois met Zijn volk, maar wordt dit doorbroken door het egoïstische handelen van mensen uit dat volk. Daarom is in beide gevallen de straf ook zo zwaar.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

1. Jozua stuurt verspieders naar Ai. Als zij terugkomen, adviseren ze Jozua om maar een deel van het volk op pad te sturen om Ai te veroveren. Het is tenslotte een kleine stad. Dat doet Jozua. Het lukt hen echter niet om Ai in te nemen en ze slaan op de vlucht voor de mannen van Ai. Hierdoor wordt het volk Israël erg bang.
2. Het meest duidelijke voorbeeld van iemand die overmoedig werd na een 'succes' is Petrus: vlak na zijn belijdenis dat Jezus de Christus is, moet Jezus hem bestraffen,

omdat hij het beter dacht te weten dan God. Er zijn talloze andere voorbeelden van overmoed in de Bijbel te noemen. De zonde van Adam en Eva in het paradijs is bijvoorbeeld al een daad van overmoed. Zij dachten dat ze als God konden zijn.

3.
 - a. Ai wordt niet veroverd, omdat de toorn van de Heere op het volk rust.
 - b. Dat zesendertig mannen moeten sterven vanwege de zonde van één iemand lijkt onrechtvaardig. Maar er is sprake van ontrouw aan God, ontrouw aan de Verbondsgod. Het volk moet leren dat er zonder Hem geen enkele overwinning mogelijk is en dat ze Hem trouw moeten blijven.
 - c. Persoonlijke vraag. De meeste mensen maken niet mee dat de Heere in dit leven een straf aan de zonde verbindt. Bovendien is het de vraag of je moeilijke of negatieve dingen in je leven wel aan een specifieke zonde kunt verbinden. Hier moeten we heel voorzichtig in zijn. Natuurlijk zijn het wel gevolgen van de zonde in het algemeen en dus ook van je eigen zonden. We kunnen wel zien hoe ernstig de Heere de zonde neemt als de Heilige Geest ons dat laat zien. Juist ook als we zien wat onze zonden de Heere Jezus hebben gekost en wat hiervoor betaald moest worden, zien we iets van de ernst van onze zonden.
4.
 - a. Jozua valt op de aarde, scheurt zijn kleren en werpt stof op zijn hoofd: allemaal tekenen van rouw. Jozua's vechtlust heeft plaats gemaakt voor wanhoop. Hij weet niet hoe en waarom dit heeft kunnen gebeuren en wat hij nu moet doen.
 - b. Uiteindelijk is het Jozua te doen om de Naam van de Heere die is aangetast door dit verlies. Dat is opvallend: het gaat hem uiteindelijk niet om zijn eigen machtspositie, die tenslotte toch wankel is komen te staan na deze nederlaag. Het gaat hem zelfs niet zozeer om het volk dat uitgeroeid gaat worden. Het gaat hem in de eerste plaats om Gods grote Naam.
5. Persoonlijke vraag. De gespletenheid tussen geloof en ongeloof komt bij iedere oprechte christen voor: de nieuwe mens wil God dienen, maar de oude mens zit nog vast aan de wereld. Dit is een strijd, waarbij beide inderdaad vlak naar elkaar kunnen staan. Bespreek eerlijk de worstelingen en vragen die jongeren op dit gebied kunnen hebben. Wees er zelf ook eerlijk over en wijs hen hierin ook op de Heere Jezus die Zijn werk in ons ook af zal maken. Praat eventueel op een later moment dieper door met individuele jongeren.
6.
 - a. Dit kan best onrechtvaardig overkomen op de jongeren. Het is belangrijk om te beseffen dat God rechtvaardig is en de zonde niet goedkoop.
 - b. Dat is in veel gevallen niet zo. Tegelijk zie je wel dat zonde van personen op belangrijke posities verstreckende gevolgen hebben. Als een vader zondigt, zijn de

gevolgen bijvoorbeeld in het hele gezin te merken. Een kerkenraadslid of dominee die in zonde valt, kan daarmee schade toebrengen aan een hele gemeente.

- c. De gevolgen van jouw zonden zijn vele malen groter dan jij je kunt voorstellen! God is heilig en rechtvaardig. Zonder Jezus' offer is vergeving totaal onmogelijk.
- d. God vergeldt de zonde van de vaderen aan de kinderen, zelfs tot aan het derde en vierde geslacht. Dat betekent dat jouw zonden aan de kinderen van jouw achterkleinkinderen vergolden worden! Maar er is ook een belofte: God bewijst barmhartigheid aan duizenden van hen die Hem liefhebben!

7.

- a. Persoonlijke vraag. De mate waarin de jongeren hiermee bezig zijn kan heel verschillend zijn. Het kan goed zijn dat dit voor veel van hen best ver van hen af staat, omdat ze druk zijn met veel aardse dingen, of omdat het nog zo ver weg lijkt of dat ze zich er weinig bij voor kunnen stellen. Bespreek met elkaar waarom dit belangrijk is en koppel hier ook vraag b aan.
- b. Alleen schuilend achter Christus' bloed kunnen we zonder verschrikken voor de rechterstoel van God verschijnen. Dan hoef je in dit leven ook niet bang te zijn voor de wederkomst. Als je echter niet achter het bloed van de Heere Jezus schuilt, heb je alle reden om bang te zijn voor de wederkomst. Bespreek met elkaar de noodzaak om dit te voorkomen en hoe dat kan.
- c. Geef de ruimte om gedachten te delen.

8.

- a. Persoonlijke vraag. Om je zonden te belijden, moet je erkennen dat je fout geweest bent en moet je jezelf klein maken. Dat doen we van nature niet graag. Bovendien kan het karakter van iemand hier ook een rol in spelen. Daarnaast kan het ook met de omstandigheden samenhangen hoe moeilijk het is om eerlijk je zonden te belijden. Zonden belijden kan tegenover God zijn, maar ook tegenover medemensen. De vraag kan ook meespelen wat zowel God als andere mensen wel niet van je zullen denken als je ermee voor de dag komt. Je kunt er dan ook op wijzen dat God het al weet en bereid is om je te vergeven. Mogelijk maakt deze wetenschap het ook makkelijker om naar anderen te gaan. Hiervoor wil de Heere in ieder geval de moed en kracht geven. Je hoeft dit niet alleen te doen.
- b. Door er samen open over te zijn. Iedereen worstelt met zonden en samen over de zonde spreken, geeft steun. Bidt ook samen om vergeving en om de kracht van de Heilige Geest: Hij wil helpen om tegen de zonde te strijden. Vraag samen om moed om de zonden te belijden tegenover de Heere God en eventueel tegenover andere mensen.
- c. De Heere Jezus Christus laat geen bidder staan! Hij heeft geleden en is zelfs gestorven voor vergeving van onze zonden. In 1 Johannes 1: 9 staat de belofte dat Hij onze zonden vergeeft als we die aan Hem belijden. Hier mogen we ook op pleiten.

9.

- a. God is toornig vanwege de zonde: zo toornig dat Achan en zijn gezin er de verschrikkelijke dood van steniging voor moesten sterven! God vergeeft, maar weet hoeveel pijn je Hem doet door jouw zonde, door jouw opstand tegen Hem!
- b. Onze zonde heeft God Zijn geliefde Zoon 'gekost'!
- c. Persoonlijke vraag. Praat erover door wat dit voor de jongeren persoonlijk betekent en of ze God op Zijn Woord geloven.

Slotopdracht

Het is niet precies aan te wijzen waar Ai gelegen heeft. we weten dat het niet ver van Bethel lag en waarschijnlijk ook niet al te ver van Jericho (het was de eerst volgende stad). Dan kom je ongeveer uit boven waar nu Jeruzalem ligt, ter hoogte van Bethel.

Schets 5 – Het land veroverd

Jozua 8 en 10

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Vellen papier (vraag 6).
- Apparatuur voor het filmpje bij de startopdracht.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 8
 - ✓ Jozua 10
 - ✓ Exodus 20
 - ✓ Deuteronomium 5-6
 - ✓ Deuteronomium 27
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 34
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 119:1, 2	✓ Welzalig de man die niet wandelt
✓ Psalm 121:1,3	✓ De Heere is mijn kracht
✓ Psalm 124:1	✓ Geef vrede Heer'
✓ Psalm 19:1, 3 en 4	✓ Heer', ik hoor van rijke zegen
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat Zijn Woord eerlijk is.
 - ✓ Bid of wij de waarschuwingen uit Zijn Woord ter harte zullen nemen.
 - ✓ Vraag of God ons Zijn zegen wil schenken.
 - ✓ Bid om Gods blijvende zorg en bewaring voor Zijn volk. .

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat betekent Gods zegen en vloek voor het volk Israël?
2. Hoe zie je in de geschiedenissen dat God met Zijn volk is? Wat betekent dat voor vandaag?

Betekenis benoemen

God laat Zijn verbondstrouw zien door de voorspoedige inname van het land Kanaän. Bij Ai werd duidelijk dat Hij het is Die het verschil maakt tussen overwinning en nederlaag. Hier laat Hij zien dat Hij de strijd voert voor Zijn volk. Het meest duidelijk blijkt dat uit het wonder van de 'stilstaande' zon en maan: God bestuurt zelfs het heelal ten goede van Zijn volk.

Actualiteit aangeven

In onze tekst geeft God Zijn volk de overwinning: Zijn aanwezigheid maakt het verschil en niet de oorlogstactieken van Jozua of de kracht van het volk. Zo is het nog steeds: als de Heere ons niet helpt, kunnen we niks.

Christus centraal stellen

Jozua overwint vijandelijke machten en verovert het beloofde land zodat Gods volk erin kan wonen. Zo heeft ook Christus de vijand overwonnen en heeft Hij bewerkt dat Zijn volk voor eeuwig in het beloofde hemelse land kan wonen.

Alternatieve (start)opdracht

- Maak een kaart of een schets van hoe de Israëlieten stonden bij de ceremonie op de Ebal en de Gerizim. (Jozua 8:30-35) Gebruik hiervoor de aanwijzingen van Mozes uit Deuteronomium 27:1-14 en bedenk dat de Ebal en de Gerizim tegenover elkaar lagen met Sichem in het dal er tussenin.
- Organiseer een Lagerhuisdebat of een 'trek over de streep discussie' over de stelling: 'De wrede God van het Oude Testament is een andere dan de liefdevolle God van het Nieuwe Testament.' Zie voor meer informatie de introductie van het leidingdeel.

Achtergrondinformatie

Hoofdstuk 8 begint met wat eigenlijk de afsluiting is van hoofdstuk 7: de verovering van Ai die in de verzen 1-29 wordt beschreven.

Dan volgt een kort stukje over de voorlezing van de wet op de Ebal en de Gerizim, twee bergen aan beide kanten van Sichem. Het verbond van de Heere met Zijn volk wordt hersteld doordat God Zijn bevelen duidelijk maakt. Ook worden hierdoor de geboden van Mozes uitgevoerd.

In hoofdstuk 9 wordt de list van de Gibeonieten beschreven en de afloop van hun plan: ze worden slaven van de Israëlieten.

In hoofdstuk 10 worden de gevolgen van de list van de Gibeonieten beschreven: de buurlanden vormen een coalitie tegen Israël en proberen samen de Gibeonieten te verslaan, omdat zij hen verraden hebben. Jozua komt hen te hulp en verslaat de vijanden doordat de Heere hem helpt. Daarna verovert Jozua de zuidelijke steden.

In hoofdstuk 11 worden de noordelijke steden overwonnen.

In hoofdstuk 12 staat een samenvatting van alle veroveringen: vanaf vers 1 tot 6 de veroveringen door Mozes en van 7 tot 24 de veroveringen door Jozua.

In de hoofdstukken die volgen wordt verteld hoe de veroverde gebieden verdeeld worden.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Zie <https://deverkenners.info/videos/categorie/studeren/>.

1.
 - a. De inname was mislukt, omdat God toornig was op het volk vanwege de zonde van Achan. Pas toen Achan, met zijn gezin, gestenigd en verbrand werd, liet God Zijn toorn varen.
 - b. Na zonde voelt het soms onoprecht om tot God te bidden of om uit je Bijbel te lezen. Zo gaat het door de zonde van kwaad tot erger.
 - c. Het offer van Christus heeft volkomen genoegdoening voor onze zonden bewerkt. Door Hem is het mogelijk om tot de Heere te gaan en je zonden te belijden. Door Hem kunnen je zonden vergeven worden. Zo is het mogelijk om in een rechte verhouding met God te komen.
2.
 - a. Het onderliggende dilemma bij deze stelling is: mag je liegen om een mensenleven of om meerdere mensenlevens te redden? Uit deze tekst blijkt dat God een list gebruikt voor Zijn plan. Daaruit blijkt natuurlijk niet dat leugens toegestaan zijn.
 - b. Aan de ene kant: God heeft al nagedacht over de gevolgen. Als je Zijn plan volgt, mag je er ook op vertrouwen dat de gevolgen ook in Zijn handen liggen. Toch blijft staan dat de Heere ons verstand niet helemaal uitschakelt: Hij heeft ons de mogelijkheid gegeven om na te denken over de gevolgen van onze daden. Het kan lastig zijn om hier het juiste evenwicht in te vinden. Dit kan ook persoonlijke vragen oproepen. Zie hiervoor de eerste schets waar dit dilemma ook aan de orde kwam.
3. Enkele dingen die opvallen:
Het gaat helemaal volgens de voorschriften uit Deuteronomium 11:29-32; 27:1-26. Er wordt ook steeds verwezen naar wat Mozes geboden had (vers 31, 33 en 35).
Heel het volk is aanwezig, inclusief vrouwen, kinderen en vreemdelingen. Niemand is dus uitgesloten van het verbond!
4.
 - a. Doordat het volk de wil van God weer hoorde, kon het verbond met het volk hersteld worden. Door Achans zonde was de verbondsrelatie tussen de Heere en Zijn volk verstoord.
 - b. Zodat we onze ellende leren kennen en de Heere Jezus nodig krijgen (HC Zondag 2).
Ten tweede zodat we leren hoe Hij graag wil dat we leven en wij God dankbaarheid moeten bewijzen (HC Zondag 32).
5. –
6. Op de Gerizim moeten de volgende stammen gaan staan om te zegenen: Simeon, Levi, Juda, Issaschar, Jozef, Benjamin.
Op de Ebal moeten de volgende stammen gaan staan voor de vervloeking: Ruben, Gad, Aser, Zebulon, Dan, Naftali.
Vervolgens spreken de Levieten vervloekingen uit, waar het volk mee in moet stemmen. Daarna volgen in Jozua 28 nog een aantal zegeningen en vervloekingen.

- 7.
- Jozua vroeg of de zon en de maan stil mochten staan en dat gebeurde. Met de kennis van nu zouden wij zeggen dat niet de zon en de maan stil stonden, maar dat de aarde stopte met draaien. Jozua had die kennis nog niet en vanuit zijn kennis vroeg hij aan God om een wonder. De Heere begreep hem en verhoorde zijn gebed. De Heere God is machtig en regeert heel het heelal en kan dus de aarde laten stoppen met draaien. Het is een wonder dat niet te beredeneren valt, maar dat om geloof vraagt.
 - Als je niet gelooft dat God de maan kan stil laten staan, in welke wonderen kan je dan nog wel geloven?
 - Het is belangrijk om niet te vergeten dat de Heere al-machtig is. Hij kan alles. God is niet alleen machtig, maar ook trouw.
 - Jozua geloofde dat de Schepper van hemel en aarde in staat was om in te grijpen in de orde die Hij heeft geschapen. Als je hierover gaat nadenken/redeneren, loop je vast. Dit wonder vraagt om geloof als een kind dat geen vragen stelt, maar er bijvoorbeeld eenvoudig op vertrouwt dat volwassenen sterk zijn en dat het waar is wat ze zeggen.
- 8.
- In 2 Samuel 22:39 heeft David het over zijn vijanden die onder zijn voeten vielen en in Psalm 18:39 zegt hij iets soortgelijks. Ook in 1 Koningen 5:3 wordt hiernaar verwezen.
 - Het is een vernederend gebaar dat betekent dat Jozua de volkomen macht heeft over de koningen.
- 9.
- God liet de Kanaänieten ombrengen om Zijn eigen volk te beschermen tegen de afgodendienst van de Kanaänieten. Hij deed het dus vanwege Zijn verbondstrouw jegens Israël. Ga in op de mogelijke weerzin die een jongere voelt tegen deze ogeschijnlijke wreedheid.
 - Hij had het land Kanaän aan Zijn volk beloofd. Daarom mochten alleen zij in het land wonen. Als er allerlei heidenvolken bij de Israëlieten zouden wonen, zou dat ertoe leiden dat zij meegetrokken worden in hun afgodendienst en zonde. Dat wilde de Heere voorkomen.
 - Er lijkt niet heel veel verschil te zijn, maar het is belangrijk een aantal kanttekeningen te plaatsen voordat de moordpartijen van Hamas vergeleken worden met de inname van het land Kanaän door de Israëlieten. Ten eerste waren de Israëlieten zachtzinnig te noemen in vergelijking met andere volken uit dezelfde tijd die een volk versloegen: er zijn geen plunderingen, geen martelingen, geen verwoestingen. Ten tweede stoppen de veroveringen van de Israëlieten zodra ze genoeg grond hebben voor hun volk om te wonen. Het doel van de veroveringen is dus niet uitmoorden en steeds meer willen hebben, maar een eigen, veilige woonplaats waar het volk de Heere kon dienen. Ten derde is het geweld gericht tegen onderdrukkende naties (denk aan de Enakieten, een reuzenvolk) die in opstand kwamen tegen het heilsplan van de Heere.
 - Dit is ingewikkelde materie. Voor achtergrondinformatie om met de jongeren te bekijken verwijzen we naar de eerdergenoemde video's Studeren met de Verkenners, <https://deverkenners.info/videos/categorie/studeren/>. Waak ervoor dat er een oeverloze

discussie ontstaat. Bespreek in dat geval: de bijzondere band van de Heere met het volk Israël; de beloften die er nog uitstaan voor het volk Israël. En probeer de lijn naar onszelf te trekken: hoe verhouden wij ons tot dit volk? Wat betekent de situatie in Israël voor ons? Horen we hierin Gods voetstappen en bidden we voor het volk Israël?

10. Jozua overwint vijandelijke machten en veroverd het beloofde land zodat het volk van de Heere erin kan wonen. Zo heeft ook Christus de Vijand overwonnen en heeft Hij bewerkt dat Zijn volk voor eeuwig in het beloofde hemelse land kan wonen.

Slotopdracht

De Ebal en de Gerizim liggen aan beide kanten van Sichem. Gibeon ligt vlak boven Jeruzalem.

Schets 6 – Het land verdeeld

Jozua 15-19

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Blanco kaart en stiften/pennen (vraag 9).
- Apparatuur om het filmpje bij de startopdracht (marshmallowtest) en/of het kernwoord belofte op ABC van het geloof te bekijken.

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 15, 16, 17, 18 en 19
 - ✓ Numeri 27:1-11
 - ✓ Numeri 32
 - ✓ Numeri 18
 - ✓ Deuteronomium 10:1-11
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Dordtse Leerregels, hoofdstuk 2, par. 5
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 111:3 en 5	✓ Psalm 146:4
✓ Psalm 3:2 en 3	✓ Groot is Uw trouw, o Heer'
✓ Psalm 100:4	✓ Op bergen en in dalen
✓ Psalm 47:2	✓ Wat de toekomst brengen moge
✓ Psalm 103:9	
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn trouw, dat Hij doet wat Hij beloofd heeft.
 - ✓ Bid of de Heere de beloften die Hij gedaan heeft waar maakt in je leven.
 - ✓ Bid om de vervulling van Gods beloften voor het volk Israël.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Hoe zie je in het bijbelboek Jozua dat de Heere trouw is?
2. Wat betekent Gods trouw voor jou persoonlijk?

Betekenis benoemen

In onze tekst wordt besproken hoe het beloofde land in bezit genomen en verdeeld wordt. De Heere vervult Zijn beloften aan Abraham, Izak en Jakob en geeft Zijn volk het land Kanaän in erfelijk bezit.

Actualiteit aangeven

Zoals God Zijn beloften jegens het volk Israël nakwam, komt Hij nog steeds Zijn beloften na. Ga tot deze trouwe God en pleit op Zijn beloften. Hij vervult niet al onze wensen, maar maakt wel al zijn beloften waar.

Christus centraal stellen

Het volk Israël neemt in deze hoofdstukken het beloofde land in bezit. Door Christus' offer is er voor een ieder die in Hem gelooft een plaats bereid in het hemelse Kanaän.

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje van ABC van het geloof over belofte.
- Scan de hoofdstukken 13-21 en probeer ieder hoofdstuk in één zin samen te vatten.
- Lees het gedeelte over Kaleb (Jozua 14:6-15). Bespreek met elkaar welke les je hieruit kunt trekken.

Achtergrondinformatie

In de hoofdstukken 2-12 is beschreven hoe Israël het beloofde land heeft veroverd. In de hoofdstukken 13-21 wordt beschreven hoe het land verdeeld moet worden.

In Jozua 13:1-7 krijgt Jozua de opdracht tot de verdeling van het land.

In Jozua 13:8-33 wordt de verdeling van de Overjordanse gebieden besproken.

In Jozua 14-21 wordt de verdeling van het land Kanaän besproken, beginnend bij Juda en eindigend met de steden van de Levieten.

Het valt op dat de verdeling van het land ontzettend nauwkeurig beschreven wordt. Dat was nodig, omdat er anders nog jarenlange conflicten tussen de stammen konden komen over de precieze verdeling van het land.

In Jozua 21:43-45 wordt een samenvatting gegeven van de voorgaande hoofdstukken: ten eerste wordt besproken dat heel het land in bezit genomen is, ten tweede dat er rust is, ten derde dat de vijanden verslagen zijn en ten vierde dat de beloften van de HEERE vervuld zijn. Dit is de omgekeerde volgorde van hoe deze gebeurtenissen hebben plaatsgevonden: in Jozua 1 kwam de belofte van de Heere tot Jozua en in de laatste hoofdstukken werd het land in bezit genomen.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Zie bijvoorbeeld <https://www.youtube.com/watch?v=hKIXh0vIO4w>.

1.
 - a. De stammen van Ruben en Manasse en de helft van de stam van Gad.
 - b. Zij hadden de opdracht om de andere stammen te helpen met het veroveren van hun erfdeel. Dat blijkt ook uit Jozua 1:12-16.
2.
 - a. Praat erover door waarom de jongere tevreden of ontevreden is.

- b. Als zelfs Paulus tevreden is, terwijl hij in de gevangenis zit, wie zijn wij dan om ontevreden te zijn, terwijl we zo veel hebben ontvangen? Maar hoe kunnen wij die tevredenheid van Paulus leren? Misschien is de sleutel naar de tevredenheid van Paulus wel wat hij schrijft in 1 Korinthe 4:7: "En wat hebt gij dat gij niet hebt ontvangen."
- 3.
 - a. Juda, Efraïm, Manasse, Benjamin, Simeon, Zebulon, Issaschar, Aser, Naftali, Dan.
 - b. Juda als eerste, zoals vader Jakob op zijn sterfbed zei: "Juda, gij zijt het."
Efraïm en Manasse daarna, de twee zonen van Jozef. Zij vragen vervolgens om een groter deel.
Jozua ontvangt een eigen erfdeel: Timnath-Serah.
De Levieten ontvangen geen erfdeel.
- 4.
 - a. Zij zijn door de Heere apart gezet om Hem te dienen. In plaats van elke eerste zoon die voor de Heere zou zijn, is deze hele stam uitgekozen om de Heere te dienen.
 - b. Uit die stam komen de priesters voort. Samen met de Levieten dienen zij in de tabernakel/tempel. Zij zijn apart gezet voor de Heere, Hem toegewijd.
 - c. God is hun Erfenis. De rest van het volk zal tienden geven als ze de tabernakel/tempel bezoeken. Daar zullen de Levieten van leven. Ze ontvangen wel steden om in te wonen, 48 in totaal, verspreid over de stammen van Israël.
- 5. Uithuwelijken is niet echt meer van deze tijd. Het uithuwelijken van een dochter voor de persoon die een overwinning boekt komt in de Bijbel wel meer voor. David kreeg ook de dochter van Saul als vrouw, doordat hij Goliath versloeg.
Achsa krijgt ook een stuk land van haar vader. Opvallend omdat het land hier aan een dochter (in plaats van een zoon) gegeven wordt.
- 6.
 - a. Hun vader was overleden en hij had geen zoon. Dus was er niemand om zijn erfenis aan door te geven. Daardoor zou hun vader geen grond kunnen krijgen en zou zijn naam niet blijven voortbestaan. Dat wilden de dochters van Zelafead voorkomen en daarom gingen ze naar Mozes.
 - b. De Heere zegt dat de dochters van Zelafead gelijk hebben: de naam van de vader moet blijven voortbestaan, ondanks dat hij geen zonen heeft. Daarom moeten de dochters van Zelafead zijn grond in bezit nemen.
 - c. De wet dat erfelijk bezit op een dochter kan overgaan als een man geen zonen heeft gekregen. (Numeri 27:8).
- 7. Wie is God? – God heeft de Israëlieten het land gegeven en uiteindelijk is Hij het die de verdeling van het land bepaalt, maar Hij vraagt ook een actieve houding van Zijn volk.

Wie zijn wij? – De stammen die nog geen gebied hebben toegeschreven, moeten zelf het land doortrekken om een eerlijke verdeling van het overige gebied te maken. Wij zijn dus als deze stammen, we worden door God ingeschakeld.

Welke les? – De Heere vraagt om een actieve houding, maar uiteindelijk bepaalt Hij wat er gebeurt: Hij vraagt de stammen om het land in zeven stukken te verdelen, maar het lot bepaalt wie welk land krijgt.

8. Wij mensen zijn voortdurend geneigd te verslappen. Op Christus zien, en op wat Hij heeft gedaan, kan helpen om verslapping tegen te gaan.
9.
 - a. Door de zending van Gods Zoon kunnen alle beloften vervuld worden en uit de vervulling van Zijn beloften blijkt Gods trouw. God vervult zijn belofte om Zijn Zoon te zenden en een weg tot verlossing te geven, ondanks alle ontrouw en zonden op de aarde.
 - b. Hem te geloven op Zijn Woord.
 - c. Denk bijvoorbeeld aan de belofte bij de doop. “Zo betuigt en verzegelt ons God de Vader dat Hij met ons een eeuwig verbond der genade opricht, ons tot Zijn kinderen en erfgenamen aanneemt, enz.” (doopformulier) Pleit op deze belofte en de vele andere beloften die bij de doop gegeven zijn. Verder zijn er talloze beloften in de Bijbel te vinden die voor jou persoonlijk bedoeld zijn. Pleit ook op deze beloften.
 - d. Als je naar God toegaat en pleit op Zijn beloften, dan zal Hij ze vervullen. Al Zijn beloften zijn in Hem ja en amen!
 - e. -

Slotopdracht

-

Schets 7 – Het afscheid

Jozua 23-24

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Plakbriefjes voor de slotopdracht.
- Papier voor de tijdbalk (alternatieve opdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelten:
 - ✓ Jozua 23-24
 - ✓ Genesis 12
 - ✓ Genesis 35:4
 - ✓ Genesis 50:24-26
 - ✓ Exodus 13:19
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Formulier voor de geloofsbelijdenis
- Suggesties om te zingen:

✓ Psalm 119:83	✓ Psalm 103:7 en 8
✓ Psalm 45:8	✓ Ik geloof in God de Vader
✓ Psalm 17:3	✓ Ik heb slechts één houvast
✓ Psalm 121:1	✓ 'k Stel mijn vertrouwen
✓ Psalm 101:2	✓ Zoals ik ben, kom 'k onbereid
- Gebedspunten:
 - ✓ Bid om troost voor allen die een geliefde moeten missen.
 - ✓ Vraag of wij allemaal de goede belijdenis mogen belijden.
 - ✓ Dank de Heere voor het onderwijs dat Hij ons vanuit dit bijbelboek gegeven heeft.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Welke oproep doet Jozua aan het volk en wat is de reactie?
2. Wat is jouw antwoord op deze vraag die via dit bijbelboek ook tot jou gekomen is?

Betekenis benoemen

Jozua neemt afscheid van het volk. Dat doet hij ten eerste door te vertellen over de weldaden die de Heere aan het volk heeft bewezen. Vervolgens vraagt hij het volk of ze de Heere willen dienen en vertelt hen al de consequenties die daaraan verbonden zijn: de Heere dienen betekent breken met de afgoden en breken met de wereld.

Actualiteit aangeven

Ook wij moeten leren dat we niet de Heere en de wereld kunnen dienen. Al snel vervallen we dan in een halfslachtig christendom. Door Jozua's toespraak worden we met de neus op de feiten gedrukt: het is onmogelijk om God te dienen en de afgoden. Kies vandaag wie je wilt dienen!

Christus centraal stellen

Jozua vertelt over de trouw die de Heere aan Zijn volk heeft bewezen. Ook wij kunnen in de Bijbel lezen over de weldaden die Christus aan de wereld heeft bewezen. Hij is Het Die voor ieder die Hem vreest, de toegang tot het hemelse Kanaän geopend heeft.

Alternatieve (start)opdracht

- Maak een tijdbalk van alle gebeurtenissen in het boek Jozua.
- De tekst van vandaag gaat over Jozua's afscheidstoespraak. Schrijf in groepjes een aantal punten op die je denkt dat er voorkomen in Jozua's toespraak. Leg die punten eens naast de tekst (Jozua 23:2-16).
- Zoek in de Bijbel andere teksten op waarin het volk van God wordt gevraagd een keuze te maken voor Hem en tegen de afgoden.

Achtergrondinformatie

Deze hoofdstukken vormen de afsluiting van het bijbelboek. In hoofdstuk 23 bemoedigt Jozua de oudsten van het volk: ze hebben gezien wat de Heere heeft gedaan. Hij heeft Zijn beloften vervuld. Daarom moeten de oudsten ervoor zorgen dat ze bij de Heere blijven. Hij waarschuwt de oudsten ook: zonder de hulp van de Heere zijn ze het land zo weer kwijt.

In hoofdstuk 24 wordt heel het volk in Sichem verzameld. Jozua vertelt het volk over de weg die God met Zijn volk gegaan is, over de beloften die Hij heeft vervuld, over de gevaren waaruit Hij hen heeft verlost en over het land dat Hij hen heeft gegeven. Dan vraagt hij het volk of het de Heere, deze God, wil dienen. Het volk antwoordt al te snel dat het de Heere wil dienen. Jozua vraagt het nog eens en vertelt de consequenties die het dienen van de Heere heeft, maar weer stemt het volk in: het wil de Heere dienen. Dan sluit Jozua een verbond met het volk.

Aan het eind van hoofdstuk 24 wordt Jozua's dood beschreven: hij heeft zijn werk gedaan en hij werd begraven in het land dat nu zijn erfelijk bezit was. Ook de botten van Jozef worden begraven, in Sichem. De botten die de hele woestijnreis lang meegedragen waren, konden nu eindelijk begraven worden in het beloofde land. Als laatste worden de dood en begrafenis van Eleazar beschreven, hij was de hogepriester en had Jozua geholpen met de verdeling van het land.

Jozua 24:1-28

Intro Dit gedeelte geeft een zogenaamde 'verbondsvernieuwing' weer waarin het hele volk Israël nadrukkelijk stilstaat bij de verbondssluiting op de Sinaï. Dat betekent allereerst dat het volk stilstaat bij het wonder van Gods genade en verkiezing. Het betekent ook dat het

volk als geheel en persoonlijk een soort hernieuwde geloofsbelijdenis doet, waarin het uitspreekt de HEERE te willen dienen (zie voor vergelijkbare gebeurtenissen Exodus 24:1–8, 2 Koningen 23:1–3, 21–22, Nehemia 8:5–9). Hier wordt met deze verbondsvernieuwing een periode afgesloten (de uittocht én de tocht door de woestijn) en nu na de intocht in Kanaän wordt een nieuwe start gemaakt.

Vers 1 Waarom Jozua voor Sichem kiest, is niet helemaal zeker. Er zijn twee dingen die een verklaring vormen voor de bijzonderheid van deze plaats. Ten eerste is Sichem de stad/streek waar Silo, de plek waar de tabernakel stond, lag. Een plechtige gelegenheid zoals in dit hoofdstuk beschreven, vond zeer waarschijnlijk plaats in de buurt van de ark. De uitdrukking ‘zich stellen voor het aangezicht Gods’ verwijst ook zeer waarschijnlijk naar de aanwezigheid van de tabernakel (zie ook vers 26). In de tweede plaats was Sichem voor Israël een bijzondere plaats omdat Abraham hier voor het eerst een altaar bouwde (Genesis 12:6). Oudsten, hoofden, richters en ambtlieden waren leiders van families én mensen die speciaal aangesteld waren om leiding te geven (zie onder andere Exodus 18).

Vers 2-13 Jozua geeft hier door wat de HEERE hem geopenbaard heeft. Dat gaat in de vorm van ‘geschiedenisles’ met een heel bijzonder doel. Hij wil Israël laten beseffen hoe het komt dat ze gekomen zijn waar ze nu zijn. Daarom verwijst de HEERE allereerst naar de afkomst van Israël. Als Hij Abraham niet geroepen had, dienden ze nu ook nog gewoon andere goden. Door heel de geschiedenis is steeds duidelijk: Het is de HEERE, die Israël gevormd heeft, die Israël redt! Alles wat Israël heeft – een land, steden, wijngaarden, olijfbomen- is een gift van God.

Vers 14-15 De voorgaande verzen zijn als het ware een lange inleiding op de kern van de boodschap. Die kern wordt duidelijk in een vurige oproep van Jozua aan het volk om de HEERE nu van harte te dienen. Dat is een keuze in twee richtingen. Het gaat om een ‘dienen in oprechtheid en waarheid’ en het gaat om ‘wegdoen van andere goden’. Door genade van harte ‘ja’ zeggen tegen de HEERE gaat altijd samen met van harte ‘nee’ zeggen tegen de zonde.

Voor het volk staat een bewogen Jozua. Dat blijkt uit wat hij zegt. Hij staat er niet als iemand die ‘slechts een boodschapper’ is maar hij is er zelf met hart en ziel bij betrokken. Hij is een echte voorganger doordat hij in deze goede keus het volk voorgaat. Nog voordat het volk zich uitspreekt, mag iedereen het weten dat Jozua en allen die bij hem horen, de HEERE zullen dienen!

Vers 16-21 Het volk antwoordt bevestigend. Ze erkennen de leiding van de HEERE in hun leven en in het leven van hun voorvaders. Maar Jozua lijkt dat niet te kunnen geloven. Maar let goed op het ‘indien’ in vers 20. Het is niet zo dat Jozua oordeelt over de harten van de Israëlieten maar hij wijst ze op de gevolgen als ze zich niet houden aan de opdracht om de HEERE alleen te dienen. Hij scherpt het als het ware in dat een halfslachtige keus een keus tegen de HEERE is. Anders gezegd: Het gaat in dit hoofdstuk over de verbondszegen (wat God belooft aan Zijn volk) en de verbondswraak (Gods oordeel over zijn volk als ze Hem de rug toekeren). Met hun antwoord in vers 21 laat het volk weten dat ze begrijpen waar Jozua

het over heeft. Een citaat uit 'Dächsel': 'Toen zei Jozua, die er maar al te zeer van overtuigd was, dat hun voornemens wel goed waren, maar dat zij zich zo spoedig aan de verzoeking overgaven, om het volk voor te spiegelen, dat de belofte, die zij daar eenstemmig gedaan hadden, van hoge ernst en zwaar gewicht was, dat het niet genoeg was in een ogenblik van geroerdheid een goed voornemen op te vatten tot het volk: Gij zult de HEERE niet kunnen dienen, 1) als gij u niet van harte bekeert, en u zuivert van de smet van de afgoden want Hij is een heilig God; Hij is ook een ijverig God, 2) die u geheel en al tot Zijn eigendom wil hebben, Hij zal uw overtredingen en uw zonden niet vergeven, als gij in de mening verkeert, dat gij Hem wel kunt dienen, en tevens volop de genietingen van de zonde hebben.'

Vers 22-25 In deze verzen wordt de belofte van het volk als het ware onderstreept. Israël beseft niet alleen wat de HEERE belooft maar ook wat er gebeurt als ze de HEERE vergeten. Het woord 'getuigen' wijst op het persoonlijke van dit moment. Persoonlijk in die zin dat iedereen die voor Jozua staat het in eigen persoon belooft. Ook persoonlijk omdat iedereen hier de verplichting op zich neemt om elkaar aan deze belofte te herinneren. Denk in dit verband ook aan onze doop- en belijdenisdiensten waarbij er ook aan de gemeente gevraagd wordt getuige te zijn. Dat wil zeggen: niet alleen doopouders en mensen die belijdenis doen, maar ook de andere leden van de gemeente hebben een verantwoordelijkheid.

Vers 26-28 Als afsluiting van deze plechtigheid wordt alles opgeschreven en er wordt een gedenksteen opgericht. Deze steen heeft 'gehoord' wat er namens de HEERE tegen het volk gezegd is en de reactie daarop door Zijn volk. Dat zijn dingen die nooit vergeten mogen worden. Het zijn dingen die getuigen van Gods trouw. Daarmee is die steen een aansporing om deze God nooit te vergeten. Het is ook een aansporing om ons er voor te bewaren dat de woorden van de HEERE, die wij gehoord hebben én de daden die Hij gedaan heeft, nooit tegen ons zullen getuigen maar dat we zullen doen wat de HEERE van ons vraagt.

In Jozua 24 is het heel duidelijk: In het verbond is de HEERE altijd de eerste. Hij richt het verbond op met Zijn volk. Door Zijn woorden en daden werkt Hij met Zijn Geest in de harten van dat volk om het te overtuigen van Zijn liefde voor hen. Daarbij wordt de verantwoordelijkheid van ons 'ingesloten'. Dat wist Jozua! Daarom doet hij een vrijmoedige oproep aan het volk. Bewogen en met vertrouwen dat God daar doorheen zal werken. Dat moeten wij dan ook maar doen. Mensen oproepen naar de HEERE te luisteren en van harte in Zijn wegen te gaan. In het vertrouwen dat God door die oproep heen werkt en harten verandert, 'neigt tot de vrees van Zijn Naam' (Psalm 25).

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

- a. Door Jozua vervulde God Zijn beloften. Jozua offert op de Ebal en Jezus offerde Zichzelf op Golgotha. Jozua mocht het volk lijden in de strijd tegen de vijanden. Zo verlost ook Jezus Zijn volk van zijn vijanden. Jozua's afscheidsrede lijkt op Jezus' spreken: het is eerlijk onderwijs. Je kunt niet twee goden dienen.

- b. Jozua's werk was niet volkomen, terwijl de Heere Jezus de beloften volkomen vervulde. Jezus' offer was volkomen, Jezus verlost Zijn volk volkomen van zijn vijanden etc.
- c. Jozua veroverde Kanaän en zorgde dat Gods volk er kon wonen. Door het offer van de Heere Jezus is er plaats bereid in het hemelse Kanaän voor allen die Hem vrezen.
- d. Gods kinderen kunnen en mogen ernaar verlangen opgenomen te worden in de hemelse heerlijkheid. Mooi als een jongere daar ook naar mag verlangen.

1. -

2.

- a. Vloek en oordeel komen ook in het Nieuwe Testament voor: de Heere Jezus Zelf waarschuwt als geen ander voor de hel en haar verschrikkingen (Matt 13:40-42; 18:6-9; 22:13; 24:51; 25:30 etc.)
- b. Nadenken over het oordeel van God is belangrijk. Daardoor besef je je eigen zonde, waardoor je de Heere Jezus steeds meer nodig krijgt.
- c. Wij zijn allen gevallen in Adam. De gevolgen van die val zijn dus onze eigen schuld. Dat wil niet zeggen dat iedere tervaller in jouw leven een concrete zonde als directe oorzaak heeft.
- d. God is genadig voor hen die Hem vrezen. Als Christus niet jouw Middelaar is, is er alle reden om bang te zijn voor het oordeel. Maar als je gelooft in Hem, schenkt Christus jouw Zijn volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid (HC 60). dan is er geen reden om bang te zijn voor Zijn oordeel.

3.

- a. Tijdens de belijdenis van het geloof, tijdens het zingen van psalmen, door instemmend te luisteren naar een preek, de gebeden, etc.
- b. *Persoonlijk.*
- c. *Persoonlijk.*

Stellingen

- De kerk noemen we ook wel de werkplaats van de Heilige Geest. Dáár wil de Heere in het bijzonder werken. En daarom is het belangrijk om er te zijn. Want het kan zomaar gebeuren dat je tijdens de dienst geraakt wordt door een woord uit een psalm of de preek. Dat kan de Heere overal doen, maar Hij wil het wel in het bijzonder in de kerk doen. Natuurlijk is het belangrijk om biddend en verwachtend naar de kerk te gaan. Dan mag je zeker uitzien naar Zijn zegen.
- Jazeker, Jakobus zegt in zijn brief dat hij aan iemands daden kan zien of er geloof is. De Heere Jezus zegt dat iemand zalig is als hij Zijn Woord hoort én doet.
- Het is van groot belang dat een christen eerlijk is en doet wat hij zegt. Laat je ja ja zijn, staat er in de Bijbel.

4. *Een heel persoonlijke vraag. Mooi als hier in alle openheid over doorgepraat kan worden. De Heere dienen is niet makkelijk. Calvin zegt dat ons hart een afgodenfabriek is. Je wordt steeds geconfronteerd met de drie vijanden: de satan, de wereld en je eigen boze ik.*
5. *Ook weer een persoonlijke vraag, waarbij de antwoorden ook nog wel eens heel divers kunnen zijn. Het is een zegen als je (groot)ouders hebt die je voorgaan (of gegaan zijn) in het dienen van de Heere. Maar ook als dat niet zo is, mag je persoonlijk de Heere kennen. Gelovige ouders zijn geen garantie voor gelovige kinderen! Wel kunnen we van Jozua leren dat het belangrijk is om in ons huis, met ons gezin, God te dienen. Dat we een rijke schat hebben om door te geven aan een volgende generatie!*
6. Jozua: hij heeft de vijanden van het volk verslagen, het land ingenomen en het land onder de stammen verdeeld. Er is nu rust en vrede in het land en daar heeft de Heere hem voor gebruikt. Hij heeft ook opnieuw de wet van God voorgelezen en hen op het hart gedrukt om de Heere te dienen.
Jozef: hij was het die er voor had gezorgd dat de Israëlieten in Egypte waren gekomen, om te overleven. Op zijn sterfbed zei hij tegen zijn broers dat ze zeker terug zouden keren naar het beloofde land. Ook vroeg hij aan hen om zijn beenderen mee te nemen als het zover was en of ze in Kanaän begraven mochten worden. Zo werden Jozefs beenderen tekenen van de zekerheid van de terugkeer naar Kanaän. De hele woestijnreis werden ze meegebracht en nu konden ze eindelijk begraven worden, want het volk was in het beloofde land.
Eleazar: hij was de opvolger van Aäron en had Jozua geholpen met de verdeling van het land.
7.
 - a. Met de dood van Mozes en de roeping van Jozua.
 - b. In Jozua 1 wordt Jozua geroepen en wordt het bevel gegeven tot inname van het land. In Jozua 2-8 wordt de inname van het land beschreven. In Jozua 9-22 wordt de verdeling van het land beschreven. In Jozua 23-24 worden het afscheid en de dood van Jozua beschreven en wordt het Bijbelboek afgesloten.
 - c. Na Jozua's dood volgde een periode van wanorde en richters, van een steeds weer weglopend volk en van een trouwe God, van straf en genade.
8. Sichem speelt een grote rol in het boek Jozua. Ten eerste in Jozua 8:30-35. Op de berg Ebal, vlakbij Sichem, wordt een altaar gebouwd waarop wordt geofferd. Na de offerceremonie wordt er op het altaar een afschrift van de wet van Mozes geschreven. Dan moet het volk zich verdelen over de bergen Ebal en Gerizim, aan beide kanten van Sichem. Dan leest Jozua de wet voor, daarna vervloeking, daarna zegeningen. Alle woorden die Mozes heeft geboden voor te lezen, worden voorgelezen. Zo wordt het verbond vernieuwd.
Ook de tweede keer dat Sichem voorkomt in het boek Jozua is er sprake van een verbondsvernieuwing. In Jozua 24 vraagt Jozua het volk of ze de Heere willen dienen en

niet hun afgoden. Het volk antwoordt tot twee keer toe dat het dat wil. Daarna wordt het verbond vernieuwd.

De derde keer dat Sichem in Jozua voorkomt, heeft weer te maken met het verbond. De botten van Jozef worden in Sichem begraven. De botten die representeerden dat het volk Israël terug zou keeren naar het beloofde land, kunnen nu, in Sichem, de grond die Abraham kocht, begraven worden.

Sichem ligt een aardig eind boven Jeruzalem, in de buurt van Samaria.

Slotopdracht

Mooi om hiermee deze Handreiking te besluiten.